

VYSOKÁ ŠKOLA BÁŇSKÁ – TECHNICKÁ UNIVERZITA OSTRAVA
EKONOMICKÁ FAKULTA

KATEDRA VEŘEJNÉ EKONOMIKY

Podpora sportu v obci
Support of Sport in the Municipality

Student: Jitka Pawlasová
Vedoucí bakalářské práce: Mgr. Ing. Stanislav Mrvík, Ph.D.

Ostrava 2015

VŠB - Technická univerzita Ostrava
Ekonomická fakulta
Katedra veřejné ekonomiky

Zadání bakalářské práce

Student: **Jitka Pawlasová**
Studijní program: B6202 Hospodářská politika a správa
Studijní obor: 6202R055 Veřejná ekonomika a správa
Téma: Podpora sportu v obci
Support of Sport in the Municipality

Zásady pro vypracování:

1. Úvod
 2. Sport v obcích
 3. Analýza podpory sportu v obci
 4. Zhodnocení podpory sportu v obci
 5. Závěr
- Seznam použité literatury
Seznam zkratk
Prohlášení o využití výsledků bakalářské práce
Seznam příloh
Přílohy

Seznam doporučené odborné literatury:

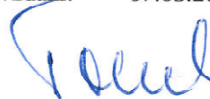
DURDOVÁ, Irena. *Sociální, ekonomické a etické aspekty současného sportovního prostředí*. Ostrava: VŠB – Technická univerzita Ostrava, 2011. 217 s. ISBN 978-80-248-2439-0.
HOBZA, Vladimír, Jaroslav REKTORÍK et al. *Základy ekonomie sportu*. Praha: Ekopress, s. r. o., 2006. 191 s. ISBN 978-80-8692-90-40.
NOVOTNÝ, Jiří et al. *Sport v ekonomice*. 2. vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2011. 512 s. ISBN 978-80-7357-66-0.

Formální náležitosti a rozsah bakalářské práce stanoví pokyny pro vypracování zveřejněné na webových stránkách fakulty.

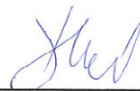
Vedoucí bakalářské práce: **Mgr. Ing. Stanislav Mrvík, Ph.D.**

Datum zadání: 21.11.2014

Datum odevzdání: 07.05.2015

doc. Ing. Petr Tománek, CSc.
vedoucí katedry

prof. Dr. Ing. Dana Dluhošová
děkanka fakulty

Místopřísežné prohlášení

„Prohlašuji tímto, že jsem celou práci, včetně příloh, vypracovala samostatně.“

V Ostravě dne 1.5.2016

.....
Jitka Pawlasová

OBSAH

1 Úvod.....	- 5 -
2 Sport v obcích.....	- 7 -
2.1 Sport.....	- 7 -
2.2 Klasifikace sportu	- 8 -
2.3 Legislativně právní rámec v oblasti sportu.....	- 9 -
2.3.1 Obecně platné dokumenty.....	- 9 -
2.3.2 Specifické dokumenty.....	- 9 -
2.3.3 Dokumenty Evropské unie.....	- 10 -
2.3.4 Statistické dokumenty	- 12 -
2.4 Institute a orgány působící v oblasti sportu	- 12 -
2.4.1 Subjekty veřejného sektoru.....	- 12 -
2.4.2 Subjekty soukromého sektoru.....	- 15 -
2.5 Ekonomické aspekty sportu.....	- 15 -
2.6 Financování sportu a tělesné kultury v České republice	- 17 -
2.6.1 Financování sportu z veřejných zdrojů	- 18 -
2.6.2 Financování sportu ze soukromých zdrojů	- 19 -
2.6.3 Financování sportu z ostatních zdrojů	- 20 -
3. Analýza podpory sportu v obci	- 21 -
3.1 Základní charakteristika obcí.....	- 21 -
3.2 Základní charakteristika rozpočtu obcí.....	- 22 -
3.3 Charakteristika vybraných obcí.....	- 23 -
3.3.1 Obec Orlová	- 23 -
3.3.2 Obec Rychvald	- 25 -
3.4 Vývoj počtu obyvatel ve vybraných obcích	- 27 -
3.5 Rozpočty vybraných obcí ve sledovaném období	- 28 -
3.5.1 Rozpočty obce Orlová a Rychvald v letech 2009-2013.....	- 29 -
4 Zhodnocení podpory sportu v obci.....	- 32 -
4.1 Znázornění podpory sportu v obci Orlová.....	- 32 -
4.2 Zhodnocení podpory sportu v obci Orlová.....	- 34 -
4.3 Znázornění podpory sportu v obci Rychvald	- 36 -
4.4 Zhodnocení podpory sportu v obci Rychvald.....	- 38 -

4.5 Porovnání podpory sportu v obcích Orlová a Rychvald.....	- 39 -
5 Závěr.....	- 41 -
Seznam použité literatury	- 43 -
Seznam zkratek	- 46 -
Prohlášení o využití výsledků bakalářské práce.....	- 47 -
Seznam příloh.....	- 48 -
Přílohy	

1 ÚVOD

Sport se stal fenoménem dnešní doby a je nedílnou součástí běžného života většiny lidí. Termín sport pochází původně z latinského výrazu „disportare“, což znamená rozptylovat se. Sport můžeme charakterizovat jako pohybovou činnost vykonávanou za účelem rekreačním, soutěžním, organizovaného závodění či jako snahu pro dosažení co nejvyššího výkonu. Jak řekl francouzský historik, pedagog a zakladatel moderních olympijských her Pierre de Coubertin, sport tvoří součást dědictví každého muže a ženy a nelze jej ničím nahradit.

V posledních desetiletích se o sportu hovoří především ve smyslu zdravého životního stylu. I z tohoto důvodu kouzlu sportu propadá stále více obyvatel, a to především dospělé populace. Mládež je potřeba ke sportu vést již od raného dětství, neboť v současné době převládá většina mládeže upřednostňuje hraní počítačových her, herních konzolí a komunikaci přes sociální sítě. Hraní her spojené s nízkou pohybovou aktivitou vede k rozšíření civilizačních chorob, jako jsou například cukrovka, cévní onemocnění, srdeční nemoci, deformační onemocnění páteře, a k předčasnému stárnutí populace. Další obtíže spojené s nízkou tělesnou aktivitou jedince mohou být sociální integrace či delikvence. V populaci našich rodičů či prarodičů se mládež daleko více tělesně pohybovala a tím pádem bylo procento civilizačních nemocí nižší než v současnosti.

Sport je zároveň spojen s ekonomickou stránkou tohoto odvětví. Napomáhá k rozvoji národní ekonomiky a naopak ekonomika vytváří pro sport vhodné podmínky. Zpracovávají se analýzy, jako např. kolika procenty se podílí sport jako odvětví na tvorbě hrubého domácího produktu nebo kolik procent pracovní síly zaměstnává sportovní odvětví.

Téma podpora sportu v obci jsem si vybrala z důvodu, že se oba mí synové věnují lednímu hokeji, a tak se neustále mezi rodiči a vedením příslušného klubu řeší ekonomická stránka tohoto sportovního odvětví. Financí je stále nedostatek a tak se musí s těmito prostředky nakládat hospodárně a co nejefektivněji. I proto mě zajímalo v jakém rozsahu a jakou formou se obce podílí na podpoře sportu na jejich území.

Cílem této práce je zhodnotit a porovnat rozsah a vývoj finanční podpory do místních sportovních organizací z rozpočtu města Orlová a Rychvald, v období let 2009 - 2013. K dosažení stanoveného cíle bude využita jednak rešerše odborné literatury a její kritická analýza a dále komparativní analýza stanovených ukazatelů finanční podpory sportu z rozpočtů vybraných měst.

Práce je strukturována celkem do pěti kapitol. První kapitolu tvoří úvod a poslední kapitolou je závěr.

Druhá kapitola bude věnována teoretickému vymezení pojmů. V této kapitole bude popsán pojem sport a tělesná kultura a zároveň bude sport rozdělen dle jednotlivých kritérií. Dále zde bude popsán legislativně právní rámec v oblasti sport, který bude rozdělen na obecně platné dokumenty, specifické dokumenty, statistické dokumenty a dokumenty Evropské Unie. Popsány a charakterizovány budou instituce a orgány působící v oblasti sportu. Orgány budou rozděleny na sektor veřejný a soukromý. V další části této kapitoly bude nastíněna problematika ekonomických aspektů ve sportu. Nakonec druhé kapitoly bude objasněno financování sportu a tělesné kultury v České republice.

Třetí kapitolu bude tvořit analýza podpory sportu v jednotlivých obcích. Bude stručně popsána základní charakteristika obcí a jejich rozpočtu, dále charakteristika vybraných obcí včetně jejich historie, současnosti a financování sportu. Bude zobrazen vývoj počtu obyvatel jednotlivých obcí a vývoj rozpočtu.

Ve čtvrté kapitole bude zhodnocena a porovnána podpora sportu ve vybraných obcích. Pro přehlednější srovnání bude míra podpory sportu přepočtena na jednoho obyvatele.

2 SPORT V OBCÍCH

2.1 Sport

Pojem sport si každý jedinec může vykládat trochu odlišně. V publikacích se vyskytuje mnoho definic sportu. Obecně se vymezuje pojem sport jako všechny formy tělesné aktivity, které prostřednictvím organizované i neorganizované účasti si kladou za cíl harmonizovaný rozvoj tělesné i psychické kondice, upevňování zdraví a dosahování sportovních výkonů v soutěžích na všech úrovních.¹

„Sport je význačným společenským jevem, je charakteristický jednak svými specifickými vlastnostmi, jednak svým postavením a funkcemi ve vztahu k ostatním oblastem společenského života. Četné vazby sportu na různé vědní obory a disciplíny se odrážejí v politice státu, mají vliv na výchovu, vzdělávání a umění, vyznačují se značným formativním působením, ovlivňují tělesný a psychický rozvoj jedince.“ Jak uvedla Durdová (2011, s. 2).

Přesnější vymezení sportu popisuje Hobza. *„Sport - rekreační fyzická aktivita tvořící složku volného času a životního stylu ve vrcholové podobě, prováděná i jako profese. Plní funkci zdravotní i relaxační, zahrnuje momenty soutěživosti, výkonu, regulované ventilace agrese, příslušnosti ke skupině. Je také charakterizovaná jako pohybová činnost soutěžního charakteru, prováděná podle určitých pravidel. Dělí se na relaxační, vrcholovou a výkonnostní.“* Hobza (2006, s. 9).

Obecně je sport považován za složku tělesné kultury. **Tělesná kultura** je prvkem kultury obecné, kterou můžeme chápat jako výsledek minulé i současné lidské činnosti, předávané jednou generací dalším generacím ve formě kulturního dědictví. Složky tělesné kultury tvoří sport, tělesná výchova a tělocvičná rekreace. **Tělesná výchova** je součástí vzdělávání a výchovného systému se zaměřením na všestranný rozvoj osobnosti. Provádí se prostřednictvím tělesných cvičení a má utvářet trvalý zájem o tělesnou kulturu jedince.

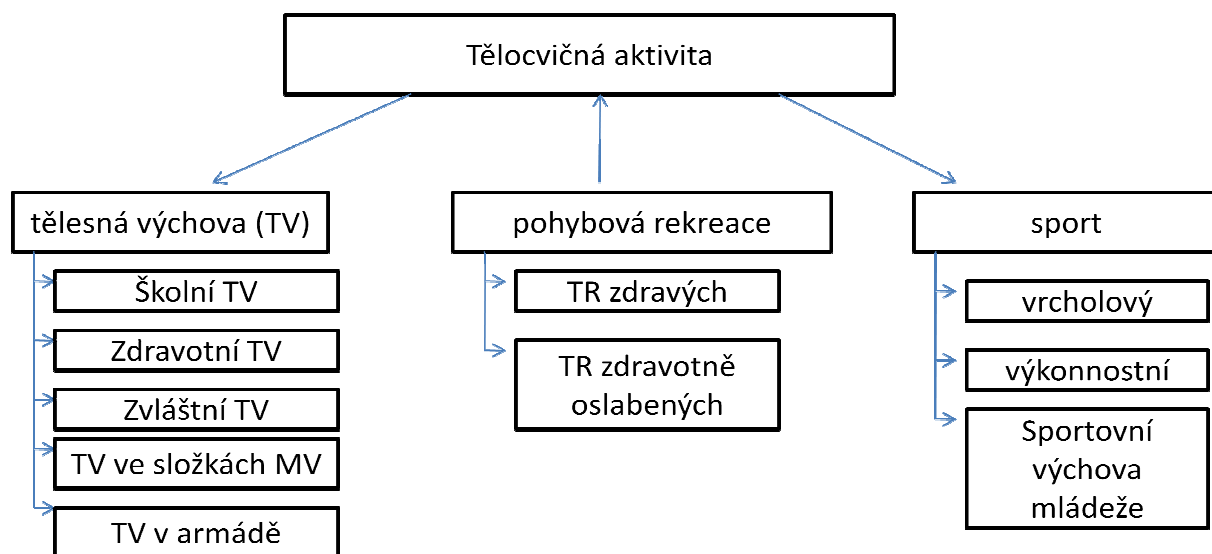
Tělocvičná rekreace vychází z principů rekreace. Zaměřuje se na obnovu a rozvoj tělesných sil, na udržení tělesné i duševní kondice a poskytuje osvěžení, zábavu i aktivní odpočinek.²

¹ Zákon č. 115/2001 Sb., o podpoře sportu, ve znění pozdějších předpisů [online]. 2001 [cit. 2015-02-06]. Dostupné z: <http://www.msmt.cz/sport/zakon-o-podpore-sportu>

² DURDOVÁ, Irena. *Sociální, ekonomické a etické aspekty současného sportovního prostředí*. 1. vyd. Ostrava: Vysoká škola báňská - Technická univerzita Ostrava, 2011, 127 s. ISBN 978-802-4824-390.

Do tělesné kultury bychom měli zahrnout také turistiku a rekreaci. **Turistika** se vyznačuje aktivním pohybem v přírodě a je spojena s kulturně poznávací složkou. Turistiku můžeme rozdělit na rekreační, jakožto zábavní nebo výkonnostní, kde se plní výkonnostní třídy. **Rekreace** je forma aktivního odpočinku. Tělesná a duševní činnost, kterou jedinec vykonává ve svém volném čase k relaxaci po pracovní činnosti.³ Subsystémy tělocvičné aktivity znázorňuje následující obr. 2.1.

Obr. 2.1 subsystémy tělocvičné aktivity

Zdroj: HOBZA, Vladimír a Jaroslav REKTOŘÍK. *Základy ekonomie sportu*. Praha: Ekopress, 2006, s. 11, vlastní úprava

2.2 Klasifikace sportu

Jelikož je sport velice široký pojem, užívá se několik členění dle jednotlivých kritérií.

- **Sport individuální** – za dosaženým sportovním výkonem stojí sám jedinec, např. krasobruslení, tenis, sjezdové lyžování a další.
- **Sport kolektivní** – za dosaženým sportovním výkonem stojí celý kolektiv hráčů, např. lední hokej, házená, fotbal a další.
- **Sport na rekreační úrovni** – vykonáván bez oficiální registrace na amatérských soutěžích, sportování probíhá maximálně několik hodin týdně.
- **Sport na výkonnostní úrovni** – sportovní činnost vykonávaná poloprofesionálně nebo amatérsky, trénink probíhá pravidelně až několik desítek hodin týdně,

³ DUŠAN HALÁSEK, David Lenert. *Ekonomika veřejného sektoru: (vybrané kapitoly)*. 1. vyd. Ostrava: VŠB - Technická univerzita Ostrava, 2008. ISBN 978-802-4818-542.

sportovec je registrován ve sportovním svazu či klubu a účastní se soutěží pravidelně.

- **Sport na vrcholové úrovni** – činnost je provozována poloprofesionálně nebo profesionálně, tréninky jsou obvykle denně (jednofázové až vícefázové), sportovci na vrcholové úrovni většinou pobírají za tuto činnost odměnu nebo plat a činnost se pro ně stává zdrojem příjmů.⁴

2.3 Legislativně právní rámec v oblasti sportu

2.3.1 Obecně platné dokumenty

Nejpodstatnější legislativou v oblasti sportu je **zákon č. 115/2001 Sb. o podpoře sportu**, ve znění pozdějších předpisů. Tento zákon definuje pozici sportu ve společnosti jako veřejně prospěšnou činnost, určuje úkoly ministerstvům a jiných správních úřadů a také působnost územních samosprávních celků při podpoře sportu. Dalším právním předpisem je usnesení vlády č. 92 z roku 2010, **zásady vlády pro poskytování dotací ze státního rozpočtu České republiky nestátním neziskovým organizacím ústředními orgány státní správy**. Informace k zabezpečování provozu a údržby ve sportovních zařízeních, na dětských hřištích a v tělocvičnách upravuje **metodická informace – dětská hřiště a tělocvičny. Metodický pokyn k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví dětí, žáků a studentů** je návod určený pro ředitele škol a školských zařízení k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních zřizovaných Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy.

2.3.2 Specifické dokumenty

Mezi specifické dokumenty se řadí **Koncepce státní podpory sportu v České republice**, na které se usnesla vláda pod číslem 167 z roku 2011. **Kodex sportovní etiky** posiluje smysl pro fair play hru⁵. Kodex chápe sport jako společenskou a kulturní činnost, která má být provozována čestně. Pouze za těchto podmínek může být sport přínosem pro společnost a přátelstvím mezi národy. **Zásady komplexního zabezpečení státní sportovní reprezentace, včetně systémů výchovy sportovních talentů**. Jedná se o usnesení vlády ČR č. 718 z roku 1999. Tento dokument vypracovalo MŠMT za účelem vytváření a utváření

⁴ DUŠAN HALÁSEK, David Lenert. *Ekonomika veřejného sektoru: (vybrané kapitoly)*. 1. vyd. Ostrava: VŠB - Technická univerzita Ostrava, 2008. ISBN 978-802-4818-542.

⁵ **Fair play hra** není pouhé respektování pravidel, ale nese v sobě také pojmy přátelství, respektování druhého a sportovního ducha. Jedná se o způsob myšlen nikoliv pouhé chování. Obsahem zahrnuje problematiku boje proti podvádění, respektování pravidel, dopingů, násilí (fyzické i verbální), nečestným výhodám, odlišnosti šancí, přílišné komercializaci a korupci.

koncepce sportovní reprezentace státu, plánování do rozpočtové kapitoly MŠMT a následné rozdělování a koordinování investičních i neinvestičních prostředků účelově vyčleněných ze státního rozpočtu. **Národní program rozvoje pro všechny** je dalším dokumentem, na kterém se vláda usnesla v roce 2000 pod číslem 17. Cílem Národního programu rozvoje sportu pro všechny v ČR je postupně změnit sociální a materiální podmínky ve prospěch celoživotního aktivního využívání účinných a bezpečných forem sportu nepoškozujících životní prostředí pro co největší počet občanů.⁶

2.3.3 Dokumenty Evropské unie

Jelikož jsme právoplatnými členy Evropské unie, musí být naše judikatura také v oblasti sportu sladěná s judikaturou a požadavky EU. Významným dokumentem Komise evropských společenství je **Bílá kniha o sportu**. Bílá kniha souhrnně řeší otázky týkající se sportu a obsahuje množství opatření v oblastech:

- společenská role sportu: tělesnou aktivitou k utužení veřejného zdraví, spojení sil v boji proti doping, posilování role sportu v oblasti vzdělávání a odborné přípravy, podpora dobrovolnické práce a aktivního občanství prostřednictvím sportu, využití potenciálu sportu pro účely sociálního začleňování, integrace a rovných příležitostí, posilování prevence a boje proti rasismu a násilí, propagace našich hodnot v ostatních částech světa, podpora udržitelného rozvoje,
- hospodářský rozměr sportu: přeorientovat se na politiku v oblasti sportu založenou na důkazech, lepší zajištění veřejné podpory sportu,
- organizace sportu: specifická sportu, volný pohyb a národnost, přesuny, agenti hráčů, ochrana mladistvých sportovců, korupce, praní špinavých peněz a další formy finanční trestné činnosti, licenční systémy pro kluby, média,
- následná opatření: Komise naváže na iniciativy bílé knihy tím, že rozvine soustavný dialog se subjekty zúčastněnými v oblasti sportu a spoluprací s členskými zeměmi.⁷

Dalším významným dokumentem EU je **Evropská charta sportu**. Tato Charta udává vládám členských zemí EU učinit nezbytná opatření k uplatnění ustanovení této Charty, a to v souladu se zásadami uvedenými v Kodexu sportovní etiky. Evropská charta sportu je strukturována do dvanácti kapitol.

⁶ *Národní program rozvoje pro všechny* [online]. 2001, 21.4.2010 [cit. 2015-02-14]. Dostupné z: <http://www.msmt.cz/sport/narodni-program-rozvoje-sportu-pro-vsechny>

⁷ Bílá kniha o sportu. [online]. [cit. 2015-02-15]. Dostupné z: <http://www.msmt.cz/sport/bila-kniha-o-sportu>

Evropská charta sportu dle vybraných kapitol:

- Článek první. Mezi cíle této charty patří např. poskytnutí možnosti provozovat sport každému jednotlivci nebo chránit a rozvíjet morální a etické kořeny sportu.
- Článek druhý. Charta má doplňovat etické principy a politické orientace, které jsou obsaženy v Evropské úmluvě k diváckému násilí a nevhodného chování při sportovních utkáních a také v Antidopingové úmluvě.
- Článek čtvrtý. Přístup ke sportovním činnostem a zařízení má být zaručen bez jakékoliv diskriminace.
- Článek pátý. Mají být přijata opatření k rozvoji tělesných schopností mladých lidí, aby získali zájem o provozování sportu.
- Článek šestý. Účast má být rozvíjena vhodnou podporou a umožněním provozování sportu.
- Článek desátý: sport a zásada trvalého rozvoje. Zdokonalování tělesného, duševního i sociálního blaha lze v případě přizpůsobení se omezeným zdrojům naší planety a úměrným přístupem k životnímu prostředí.
- Článek dvanáctý. Financování z veřejných fondů by mělo být uvolňováno pro naplnění cílů této charty.⁸

Pokyny EU pro pohybovou aktivitu jsou politická doporučení na podporu zdraví upevňujících pohybových aktivit. Tato doporučení byla schválena pracovní skupinou „Sport a zdraví“ EU na jejím zasedání v září roku 2008. Podle statistik vede sedavý způsob života 40 až 60% obyvatelstva EU. Proto je důležité, aby členské státy EU vypracovaly vnitrostátní plány na podporu pohybových aktivit. Tímto mohou pomoci změnit nezdravé životní návyky, zvýšit informovanost o přínosech pohybové aktivity a celkově zesílit zdraví obyvatel. Tyto plány by měli přihlížet k prostředí, zvyklostem a kulturním charakteristikám každé země. Nikdy není pozdě začít. Proto každý kdo zvýší úroveň své pohybové aktivity, může dosáhnout zlepšení svého zdraví, a to bez ohledu na svůj věk. Významným záměrem bylo vytvoření pokynů navrhujeících priority pro vypracování politik, které by podporovaly vyšší pohybovou aktivitu. Do podpory sportu je zapojeno mnoho veřejných orgánů se značnými rozpočty. Daných cílů lze dosáhnout pouze spoluprací mezi jednotlivými správními orgány, ministerstvy, jednotlivými agenturami i profesemi, a také ve spolupráci se soukromým sektorem a dobrovolnými iniciativami. Zvýšení úrovně pohybové aktivity u obyvatel spadá do

⁸ Evropská charta sportu. [online]. [cit. 2015-02-16]. Dostupné z <http://www.msmt.cz/sport/evropska-charta-sportu>

několika odvětví, většinou s významným podílem sektoru veřejného: sport, zdraví, vzdělávání, doprava, prostředí, plánování měst a veřejná bezpečnost, pracovní prostředí, služby pro starší občany.⁹

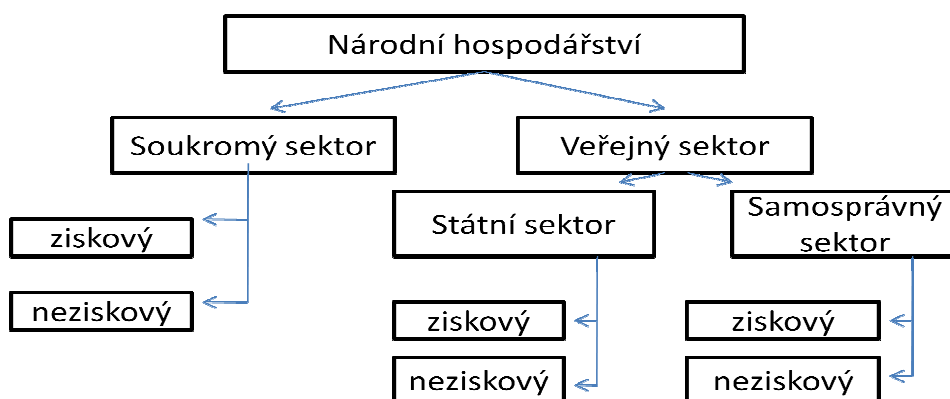
2.3.4 Statistické dokumenty

V působnosti Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy je vedení evidence medailových umístění na základě **Zásad sportovní reprezentace**. Při této evidenci MŠMT uplatňuje omezující kritéria dle schválené metodiky. Ve statistikách můžeme shlédnout soupis medailů získaných za předešlý rok reprezentací ČR, soupis medailistů a soupis umístění do třetího místa. Údaje jsou aktualizovány vždy za předešlý rok.

2.4 Instituce a orgány působící v oblasti sportu

Subjekty působící v oblasti tělesné kultury na straně nabídky lze členit na subjekty veřejného sektoru a subjekty soukromého sektoru, viz obrázek č. 2.2.

Obr. 2.2 Členění národního hospodářství podle kritéria vlastnictví

Zdroj: HOBZA, Vladimír a Jaroslav REKTOŘÍK. *Základy ekonomie sportu*. Praha: Ekopress, 2006, s. 16

2.4.1 Subjekty veřejného sektoru

Ve státním a samosprávném sektoru je tělesná kultura zajišťována zejména prostřednictvím následujících subjektů:

- Tělesnou výchovu zabezpečují především školy všech typů (od základních škol až po školy vysoké), jakož i brannou výchovu na státních vysokých školách řízených ministerstvem vnitra a ministerstvem obrany.
- Nabídka v pohybové rekreaci je podporována prostřednictvím:

⁹ Pokyny EU pro pohybovou aktivitu. [Www.msmt.cz](http://www.msmt.cz/sport/pokyny-eu-pro-pohybovou-aktivitu) [online]. [cit. 2015-02-15]. Dostupné z: <http://www.msmt.cz/sport/pokyny-eu-pro-pohybovou-aktivitu>

- měst, obcí a sdružení obcí,
- příspěvkových organizací měst a obcí, které zajišťují v určitém rozsahu provoz sportovních, tělocvičných a rekreačních zařízení pro občany,
- ziskově orientované společnosti jako s.r.o. nebo a.s., u kterých je většinou vlastníkem obec, a které jsou zakládány za účelem komerčního využití sportovních, tělocvičných a víceúčelových volnočasových zařízení.
- Vrcholový sport je na úrovni veřejného sektoru živen prostřednictvím komplexního financování specializovaných zařízení oborových středisek vrcholového sportu. Dané rezorty slouží k podpoře státní sportovní reprezentace.¹⁰

a) Státní sektor

Státní správu k podpoře sportu zavazuje zákon o podpoře sportu č. 115/2001 Sb. Tento zákon definuje postavení sportu jako veřejně prospěšnou činnost a určuje úkoly odpovědným ministerstvům, jiným správním úřadům a vymezuje působnost územních samosprávných celků při podpoře sportu. Ministerstva odpovědná k podpoře sportu jsou nejen Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, do jehož kompetencí problematika sportu náleží, ale také Ministerstvo zdravotnictví i Ministerstvo obrany.

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy má určeny následující úkoly: vypracovávají návrh koncepce státní politiky v oblasti sportu a řídí uskutečňování schválené koncepce, zajišťuje finanční podporu ze státního rozpočtu, vytváří vhodné podmínky pro státní sportovní reprezentaci, pro sportovní talenty, pro rozmach sportu pro všechny a také pro sport zdravotně postižených, vystavuje antidopingový program a kontroluje jeho realizaci, rozhoduje o akreditaci vzdělávacích institucí v oblasti sportu, zřizuje a zabezpečuje činnost organizační složky státu pro přípravu sportovních talentů a pro státní reprezentaci, řídí činnost jednotlivých odborů Ministerstva vnitra a Ministerstva obrany.

Ministerstvo zdravotnictví je pověřeno: organizací zdravotní péče o sportovní talenty a sportovní reprezentanty našeho státu, má zajistit speciální přístup sportovních reprezentantů ke klinické péči, zaopatřuje laboratoře pro dopingovou kontrolu a zabezpečuje její činnost v rozsahu vymezeném Mezinárodním olympijským výborem.

¹⁰ Zdroj: HOBZA, Vladimír a Jaroslav REKTOŘÍK. *Základy ekonomie sportu*. Praha: Ekopress, 2006. ISBN: 80-86929-04-3.

Ministerstvo vnitra a Ministerstvo obrany mají za úkol: vytvářet podmínky pro státní sportovní reprezentaci a také pro přípravu talentů, řídit rezortní centra a zabezpečovat jejich činnost.

b) Samosprávný sektor

Působnost krajů v oblasti tělesné výchovy a sportu je uložena zákonem. Kraje ve své samostatné působnosti musí dle zákona:

- zajistit výstavby, rekonstrukce, udržování a provozování sportovních zařízení na jejich území,
- zabezpečit finanční podporu v oblasti sportu ze svého rozpočtu,
- zajistit rozvoj sportu pro všechny, zabezpečit přípravu sportovních talentů, jakož i zdravotně postižených.

Znamená to, že krajské úřady z těchto zákonem vyplývajících úkolů, primárně zajišťují:

- financování a organizování krajských postupových soutěží, které jsou vyhlašovány MŠMT nebo krajem,
- organizování a financování krajských i celostátních tělovýchovných i sportovních akcí pořádaných v daném kraji,
- podporují nestátní neziskové organizace v oblasti tělovýchovy a sportu, které působí v daném regionu, včetně finanční podpory.

Působnost obcí v oblasti tělesné výchovy a sportu. Obce mají prakticky stejné úkoly uložené zákonem jako kraje. Navíc mají za úkol kontrolovat účelné využívání svých sportovních zařízení. Obce pečují o uspokojování potřeb svých občanů a vytváří pro ně vhodné podmínky s ohledem na místní zvyklosti a předpoklady. Důležitým úkolem obcí je také koordinovat sportovní aktivity spolků a institucí v obci. Jelikož jsou obce zřizovateli škol, musí být zároveň i zřizovateli sportovních tříd ve svých školách. Pro jejich sportovní činnost poskytují zdarma nebo za režijní ceny sportovní zařízení obce, s ohledem na potřeby sportovních tříd a také na vlastní finanční možnosti. Na financování aktivit sportovních tříd se obce spolupodílejí s MŠMT, které prostřednictvím sportovních svazů uděluje dotace na provoz z operačního programu „Sportovní třídy.“¹¹

¹¹ DUŠAN HALÁSEK, David Lenert. *Ekonomika veřejného sektoru: (vybrané kapitoly)*. 1. vyd. Ostrava: VŠB - Technická univerzita Ostrava, 2008. ISBN 978-802-4818-542.

2.4.2 Subjekty soukromého sektoru

Prostřednictvím soukromého sektoru jsou produkty tělesné kultury zajišťovány ve vysoké míře. Výjimkou je pouze tělesná výchova, která je zabezpečována veřejným sektorem. V oblasti tělesné výchovy měl dříve veřejný sektor takřka výhradní postavení. Nyní toto postavení narušuje zastoupení tělesné výchovy na soukromých školách, i když pouze v nízké míře. Subjekty soukromého sektoru v tělesné kultuře se vymezují jako ziskové a neziskové.

Nejfrekventovanější subjekty soukromého sektoru, které zabezpečují stranu nabídky produktů tělesné kultury, jsou:

- a) **Tělesná výchova**, která je v zásadě zajišťována výhradně neziskově zaměřenými subjekty, zejména privátními školami a ostatními nestátními neziskovými organizacemi, jako jsou občanská sdružení (podle NOZ po 1. 1. 2014 se musejí občanská sdružení transformovat na spolky) a obecně prospěšné společnosti (podle NOZ mají právo se transformovat na ústavy, nadace nebo nadační fondy).
- b) **Pohybové rekreace** jsou většinou zabezpečovány ziskově orientovanými subjekty. Živnosti a obchodní společnosti (s.r.o., a.s.), které jsou soustředěné v oblasti cestovního ruchu. Pro místní obyvatelstvo je tato sféra pokrytá také nestátními neziskovými organizacemi, jako např. občanská sdružení nebo obecně prospěšné společnosti, které zajišťují komunální rekreaci, jakož i „sport pro všechny.“
- c) **Oblast vrcholového a výkonnostního sportu** má nejrůznoroději a nejčetněji zastoupené subjekty. Tato oblast je zabezpečována ziskově (živnosti a obchodní společnosti) a také neziskově zaměřenými subjekty. V České republice se eviduje největší počet nestátních neziskových organizací sportovního zaměření. Většinou mají podobu občanských sdružení, které jsou značně hierarchicky upraveny, organizovány a navzájem propojeny. Tyto organizace mají podstatný až rozhodující vliv na utváření celkového prostředí ve sportu, díky historickému a kulturnímu vývoji.¹²

2.5 Ekonomické aspekty sportu

Jelikož se sport stal na počátku 21. století jedním z nejvýznamnějších fenoménů současné etapy vývoje lidstva, dotýká se širokého okruhu obyvatel oddávajících se sportu aktivně, rekreačně či pasivně. Pro všechny tyto obyvatele je nezbytné vytvořit a zajistit co nejvyšší podmínky odpovídající celosvětovému trendu. Sport je významným

¹² HOBZA, Vladimír a Jaroslav REKTOŘÍK. *Základy ekonomie sportu*. Praha: Ekopress, 2006. ISBN: 80-86929-04-3.

společenským jevem, je osobitý svými specifickými vlastnostmi, svým postavením, ale i svými funkcemi ve vztahu k ostatním oblastem společenského života. Sport má četné vazby na různé vědní disciplíny a obory, které se odrážejí v politice státu a mají vliv na výchovu, vzdělání i umění. Jsou charakteristické značným formativním působením a ovlivňují tělesný i psychický rozvoj jedince. V současné době prochází sport rychlým rozvojem. Především profesionální sport sebou nese složité vazby a vztahy, jako důsledek komerčních aktivit. Nelze však opomenout ekonomický přínos sportu, který není zanedbatelný a ze statistických šetření vyplývá, že 2,5% světového obchodu a přibližně 2% hrubého domácího produktu států Evropské unie jsou realizovány v oblasti sportu. Současný rozvoj sportu je podporován mnoha faktory, které ovlivňují růst a sociálně-ekonomický význam sportu, např.:

- **Nárůst nových druhů sportů a pohybových aktivit** – jak se ve světě formují a stávají populárními nové sporty, tak postupně přicházejí i do České republiky. Zde se musejí vytvořit vhodné podmínky pro provozování a dostupnost široké veřejnosti.
- **Různorodost a velikost populace věnující se sportu a pohybovým aktivitám** – sportu se věnuje široký okruh obyvatel. Ve volnočasových aktivitách si nacházejí své místo aktivně sportující obyvatelé, rekreačně sportující i pasivní konzumenti. Tato skupina lidí se navyšuje o obyvatele, kteří ve sportu našli své zaměstnání. Poté lze říci, že sport a tělovýchova se dotýká až 70% populace.
- **Zvyšování povědomí o sportu jako součást zdravého životního stylu** – sport a aktivní trávení volného času je stále více spojováno se zdravým životním stylem. Sport se tak stává dominantou životního stylu a nedílnou součástí života jedince.
- **Nárůst pracovních míst poskytovaných sportem** – s rozvojem sportu narůstá i celá řada pracovních míst. V evropských zemích se celková zaměstnanost vázaná na sport podílí přibližně 1,5% a Česká republika se od ostatních evropských států nijak zvláště neliší. Rozdíl můžeme zřejmě najít ve struktuře pracovních míst v oblasti sportu. Záleží na definici sportu a na tom, co vše do této oblasti je zahrnuto. Pracovní místa můžeme rozdělit na bezprostředně spjatá se sportem (dobrovolný organizovaný sport, státní správa) nebo zprostředkovaně vyvolaná sportem (výroba, obchod, služby).
- **Sport jako příležitost pro podnikatelskou činnost** – při růstu komercializace sportu, roste i cena sportu a počet produktů, se kterými se obchoduje. Mnoho sportovních organizací má právní formu obchodní společnosti (s.r.o. nebo a.s.),

v těchto organizacích jde především o dosažení zisku. Organizace typu občanského sdružení nejsou primárně zakládány za účelem dosažení zisku, ale i tyto organizace začínají využívat podnikatelského principu se snahou po pokrytí rozpočtu. Nejvýznamnějším zdrojem financí z výdělečné činnosti obchodních společností jsou příjmy z reklamy. Další příjmy získávají z pronájmů sportovišť nebo prodejem zboží a služeb.¹³

2.6 Financování sportu a tělesné kultury v České republice

Financování tělesné kultury a sportu je zabezpečováno ze zdrojů veřejných nebo soukromých. Každá oblast zdrojů má své ekonomické zdůvodnění. Ve většině případů dochází k prolínání financování obou oblastí zdrojů. V této souvislosti se často hovoří o vícezdrojovém financování sportu. I přesto, že všechny složky tělesné kultury jsou dotovány z veřejných rozpočtů, největším zdrojem tělesné kultury je rozpočet domácností. Velmi významnou roli ve financování tělesné kultury hraje státní rozpočet a zdroje z místních rozpočtů. U vrcholového sportu hrají dominantní roli především poplatky televize, příjmy z reklamy a sponzorování.¹⁴ Přesnější náhled na vícezdrojové financování tělesné kultury a sportu ukazuje obr. 2.3.

Obr. 2.3 Vícezdrojové financování tělesné kultury a sportu

Zdroj: Hobza, V., Rektořík, J. a kol. *Základy ekonomie sportu*, Praha: Ekopress, 2006. str. 52, vlastní úprava

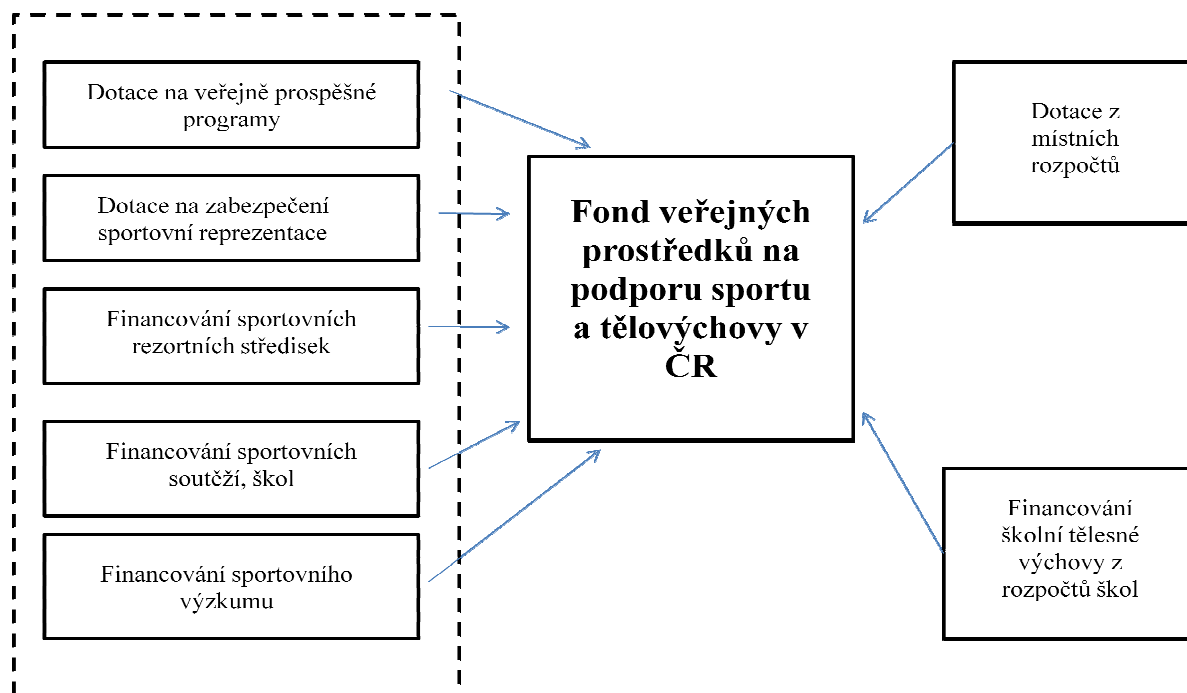
¹³ DURDOVÁ, Irena. *Sociální, ekonomické a etické aspekty současného sportovního prostředí*. 1. vyd. Ostrava: Vysoká škola báňská - Technická univerzita Ostrava, 2011, 127 s. ISBN 978-802-4824-390.

¹⁴ NOVOTNÝ, Jiří. *Sport v ekonomice*. Vyd. 1. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2011, 512 s. ISBN 978-80-7357-666-0.

2.6.1 Financování sportu z veřejných zdrojů

Sport a tělesná kultura vytváří velké množství pozitivních i negativních externalit. Obecně ve sportu převládají externality pozitivní nad těmi negativními. Produkce zboží a služeb v tělesné kultuře a sportu, v podmínkách čisté tržní ekonomiky, je nedostatečná. Právě proto je tato produkce podporována formou přímé finanční podpory z veřejných prostředků i státního rozpočtu. Tato podpora by měla být založená na ochotě příslušného subjektu poskytovat veřejně prospěšnou službu. Financování tělesné kultury a sportu z veřejných rozpočtů územních celků a ze státního rozpočtu zahrnuje oblasti jako například dotace ze státního rozpočtu, dotace z místních rozpočtů (z krajských, městských, obecních), financování školní tělesné výchovy. Financování tělesné kultury z veřejných rozpočtů nám může pomoci přiblížit obrázek č. 2.4.

Obr. 2.4 Podpora tělesné kultury a sportu z veřejných rozpočtů

Zdroj: Hobza, V., Rektořík, J. a kol. *Základy ekonomie sportu*, Praha: Ekopress, 2006. str. 53. ISBN: 80-86929-04-3.

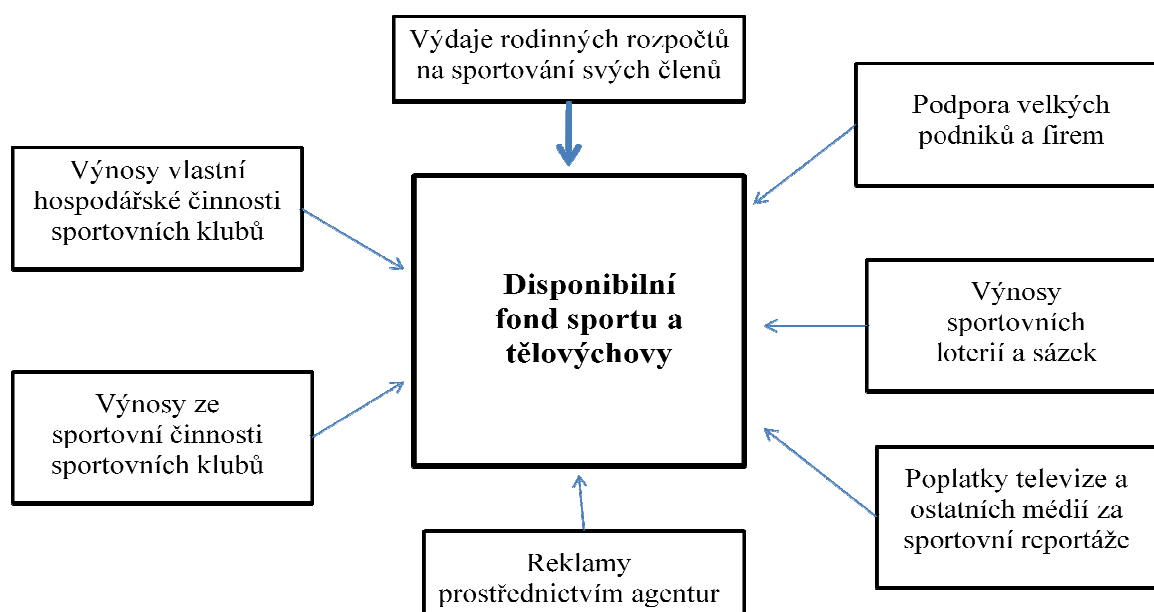
Stále výraznější složkou financování tělesné kultury a sportu, mimo zdroje ze soukromých prostředků podnikatelského i nepodnikatelského charakteru, je financování ze státního rozpočtu. Rozdělování těchto zdrojů ze státního rozpočtu prosazuje Rada pro tělovýchovu a sport. Tato rada předkládá svá doporučení k rukám ministru školství, mládeže a tělovýchovy, který o daném doporučení rozhodne.

Finanční prostředky na tělovýchovu a sport ze státního rozpočtu jsou poskytovány prostřednictvím kapitoly 333 – MŠMT. Vzhledem k tomu, že financování sportu prostřednictvím MŠMT je zajišťováno i z jiných zdrojů, můžeme je rozdělit na státní a nestátní. Státní jsou přidělovány do kapitoly MŠMT přímo ze státního rozpočtu a mají všeobecný charakter (nepatří do působnosti určitého správce kapitoly). Nestátní jsou podíly na výnosech akciové společnosti Sazka¹⁵, určeny na podporu státní reprezentace pomocí programů nebo některé oblasti masového rozvoje sportu.

2.6.2 Financování sportu ze soukromých zdrojů

Jak již bylo výše zmíněno, největší podíl výdajů do sportu a tělesné kultury má sektor domácnosti. Tyto výdaje se pohybují přibližně mezi 50 – 60%. V posledních letech se tento podíl stále zvyšuje, díky větší popularizaci sportu a zájmu veřejnosti obecně. Dalšími soukromými zdroji financování jsou: výnosy z vlastní činnosti, výnosy z reklamy, výnosy sportovních loterií a podpora podniků či institucí. Soukromé zdroje financování nám pomůže objasnit obrázek 2.5.

Obr. 2.5 Soukromé zdroje financování – disponibilní fond

Zdroj: Hobza, V., Rektořík, J. a kol. *Základy ekonomie sportu*, Praha: Ekopress, 2006. str. 57. ISBN: 80-86929-04-3.

¹⁵ **Sazka, a.s.** byla založena Českým svazem tělovýchovy společně s Českou obcí sokolskou na základě zakladatelské smlouvy v roce 1992. Její činnost byla zahájena v roce 1993. Její akcionáři jsou občanská sdružení působící v oblasti sportu.

2.6.3 Financování sportu z ostatních zdrojů

Mezi ostatní zdroje financování sportu můžeme zařadit úvěrování pomocí bankovních úvěrů. Banky nerady poskytují úvěry na projekty sportovního charakteru nebo podnikatelské záměry v oblasti sportu. Zapříčiněno to může být několika faktory. Hlavním faktorem bývá nízká připravenost sportovních manažerů na skutečné tržní prostředí a neodborný přístup k řešení problémů ekonomického charakteru. V nedávné době už vznikly nové studijní obory, které vychovávají kvalifikované pracovní síly pro oblast managementu a marketingu ve sportu a pohybové rekreaci. Jestliže chce být sportovní manažer úspěšný při získávání úvěrů u banky, musí akceptovat kritéria a pravidla banky, ale také sjednotit pojmový aparát. Musí správně chápat kategorie, jako jsou vize, strategie, podnikatelský záměr a podnikatelský plán. V mnoha případech dochází k záměně pojmů podnikatelská strategie a podnikatelský záměr. Podnikatelská strategie řeší dlouhodobé cíle a je nadřazena podnikatelskému záměru. Kdežto podnikatelský záměr bývá kratšího časového formátu s velice konkrétními údaji. V podnikatelské strategii musí být uvedeno primární poslání příslušné akce, pořadí rozhodnutí a činností, aby i v budoucnu byla zachována pevná pozice nebo konkurenční výhoda. Ve strategii musí být transparentní cíle koncepce a prostředky, jak jich chce manažer dosáhnout. Dále by měla strategie obsahovat analýzu trhu, celkově podchytit okolí a konkurenci. Na tuto strategii potom navazuje podnikatelský záměr. Záměr už je konkrétní a podrobný. Podnikatelský záměr se stává nedílnou součástí podnikatelské strategie. Na čím delší dobu banky své prostředky půjčují, tím je pro ně riziko větší. Delší časový horizont sebou přináší nevyzpytatelné situace a změny, které nelze předvídat ani plánovat. Banky mají své analytické zkoumání klienta i projektu, podle kterého si stanoví tzv. „bonitu klienta“. Tato bonita je potom rozhodujícím faktorem při schválení nebo zamítnutí úvěru. Banky hodnotí dvě primární oblasti klienta: Hard facts – hodnotí se ukazatele likvidity, efektivnosti či zadluženosti dle údajů z výsledovek, rozvah, účetních i statistických údajů a Soft facts – vyhodnocují data v následujících oblastech: obchodní činnost (obrat, rentabilita, apod.), finanční činnost (vývoj a stav investic, úroveň účetnictví, apod.), management (kvalifikace managementu, organizační struktura, a další), ostatní ukazatele (vývoj oboru, vliv na životní prostředí, atd.). Sport a pohybová rekreace se jeví jako oblast financování, která má značně nevyužitý potenciál. Proto je nezbytné podnikatelské aktivity v této oblasti i nadále ve všech směrech profesionalizovat.¹⁶

¹⁶HOBZA, Vladimír a Jaroslav REKTORÍK. *Základy ekonomie sportu*. Praha: Ekopress, 2006. ISBN: 80-86929-04-3.

3. ANALÝZA PODPORY SPORTU V OBCI

3.1 Základní charakteristika obcí

Obce se řídí zejména zákonem č. 128/2000 Sb., o obcích. Tento zákon charakterizuje obec jako základní územní samosprávné společenství občanů, které tvoří územní celek a je vymezen hranicí území obce. Obec je veřejnoprávní korporací, která má vlastní majetek, vystupuje v právních vztazích svým jménem a nese odpovědnost z těchto vztahů vyplývajících. Obce jsou spravovány obecním zastupitelstvem. Dalšími orgány obce jsou rada obce, starosta, obecní úřad a zvláštní orgány obce.¹⁷

V České republice rozlišujeme tyto druhy obcí:

- obec,
- městys,
- město,
- statutární město,
- hlavní město Praha.

Obce se odlišují rozsahem výkonu státní správy v přenesené působnosti. Rozlišujeme obce:

- se základním rozsahem přenesené působnosti (vykonávají všechny obce),
- s širším rozsahem přenesené působnosti (obce vykonávající státní správu v přenesené působnosti i na území jiné obce, která spadá do jejich správního obvodu).

Dle míry přenesené státní správy rozlišujeme následující kategorie obcí:

- obce,
- obce s matričním úřadem,
- obce se stavebním úřadem,
- obce s pověřeným obecním úřadem,
- obce s rozšířenou působností.

¹⁷ Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích. Dostupné z <http://www.zakonycr.cz/seznamy/128-2000-sb-zakon-o-obcich-obecni-zrizeni.html>

3.2 Základní charakteristika rozpočtu obcí

Obce mají vlastní finanční prostředky a sestavují vlastní rozpočet. Rozpočty se sestavují jako běžný rozpočet a kapitálový rozpočet. Běžný rozpočet je bilance běžných (provozních) příjmů a běžných výdajů. V kapitálovém rozpočtu se zachycují příjmy, které jsou určeny k financování investičních potřeb. Díky poměrně velkým výdajům na investiční projekty má kapitálový rozpočet obcím sloužit k získávání zdrojů na pořízení dlouhodobých aktiv.

Rozpočet se sestavuje zpravidla jako vyrovnaný. Může být schválen jako přebytkový, jestliže některé příjmy daného roku jsou určeny k využití až v následujících letech nebo jsou-li určeny ke splácení jistiny úvěrů z předchozích let. Jako schodkový rozpočet může být schválen jen v případě, že schodek bude možno uhradit, a to finančními prostředky z minulých let, půjčkou, úvěrem, návratnou finanční výpomocí nebo z prodeje komunálních dluhopisů obce.

Rozpočet je vlastně finanční plán, který se sestavuje na jeden kalendářní rok. Rozpočet prochází několika etapami rozpočtového procesu. Rozpočtový proces je delší a zahrnuje dobu přibližně 1,5 až 2 roky, kdy musí projít všemi etapami procesu. Fáze rozpočtového procesu můžeme rozdělit do etap následovně:

- analýza minulosti a určení priorit pro rozpočtové období,
- sestavení návrhu rozpočtu,
- projednávání a schvalování rozpočtu,
- kontrola plnění rozpočtu,
- sestavení závěrečného účtu rozpočtu – přehled o skutečném plnění,
- následná kontrola,
- aktualizace programu rozvoje a rozpočtového výhledu.¹⁸

Rozpočet má sloužit k poskytování informací o finanční situaci a také o záměrech obce. Má tři úrovně: rozhodovací, řídicí a kontrolní. Obce mají povinnost sestavovat rozpočtový výhled, a to ve čtyřech základních indikátorech: celkové příjmy, celkové výdaje, celkové pohledávky a celkové závazky. Rozpočtový výhled slouží k střednědobému finančnímu plánování, umožňuje obcím zkvalitnit řízení hospodaření, ale také poskytuje celkový náhled na výsledek hospodaření a finanční situaci dané obce.

¹⁸ PROVAZNÍKOVÁ, Romana a Olga SEDLÁČKOVÁ. *Financování měst, obcí a regionů: teorie a praxe*. 2., aktualiz. a rozš. vyd. Praha: Grada, 2009, 304 s. Finance (Grada). ISBN 978-80-247-2789-9.

Obce mimo rozpočet mohou zřizovat i peněžní fondy, a to pro konkrétní účely nebo bez účelového určení.

3.3 Charakteristika vybraných obcí

Pro potřeby dosažení cíle bakalářské práce byly vybrány dvě obce, které se nacházejí v Moravskoslezském kraji v okrese Karviná a obě obce spolu sousedí. Je to město Orlová a město Rychvald. Obce leží na území bývalého těšínského knížectví a jejich první zmínka se datuje v období 13. století.

3.3.1 Obec Orlová

Orlová je slezské město, které se nachází přibližně 10 km od Ostravy. Sousedí s obcemi Dolní Lutyně, Dětmárovice, Doubrava, Karviná, Havířov, Petřvald a Rychvald. Obec Orlová je rozdělena na místní části Město, Lazy, Poruba a Lutyně. Rozloha obce je 2 476 ha. Jde o město s rozšířenou působností, pod jehož správu spadají přilehlé obce Petřvald a Doubrava.

První písemná zmínka o obci Orlová pochází z roku 1223 v souvislosti s listinou vratislavského biskupa Vavřince. Ke vzniku města se váže půvabná pověst, která navazuje na písemné a kronikářské záznamy o existenci skutečného knížecího páru, knížete Měškovi a jeho ženě Ludmile. Kníže se v doprovodu své početné družiny a své manželky vypravil na lov zvěře. Těhotnou kněžnu tato výprava zmohla, proto kníže nařídil své družině, aby se zastavili k odpočinku. Účastníci honu si po chvíli všimli neobyčejného orla, sedícího na stromě. Orel náhle slétl a přímo před kněžnu upustil hostii, kterou držel v zobáku. Všichni svědkové se tohoto úkazu ulekli. Následkem silného prožitku kněžna Ludmila na tomtéž místě porodila zdravého syna, pozdějšího knížete Kazimíra. Na památku této události nechal kníže Měšek na pahorku vystavět kapli. Stromy v okolí dal vykácet a založil zde ves, které dal název Orlová.

V období středověku byla Orlová zemědělskou obcí, ale svůj význam zde měla i řemeslná výroba. Zásadní změnou pro Orlovou byl počátek dolování na začátku 19. století. Docházelo k nárůstu populace a měnila se i zástavba obce. Vedle těžních provozů vznikaly i typické havířské kolonie. Rozvoj průmyslu s sebou přinesl i společenský a kulturní rozmach. Ve třicátých letech zaznamenávala obec pokles prosperity, a to zejména v období Světové hospodářské krize. Po druhé světové válce se rozšiřující těžba uhlí začala negativně podepisovat důlními škodami na domech a architektuře. Na základě těchto důlních škod byla zvažována úplná likvidace města Orlová a přestěhování občanů do okolních měst. Od tohoto záměru bylo upuštěno po připojení obce Horní Lutyně. Vznikla tak nová myšlenka

vybudování velkého sídliště, které by nabídlo občanům z poddolované části Orlové nový domov. Výstavba sídliště byla zahájena v roce 1963. Po roce 1989 se začala měnit jednostranná orientace na průmysl a začalo se vyvíjet město s vyšším podílem služeb a lehkého průmyslu.

V současnosti se Orlová zaměřuje na záchranu dochované architektury s cílem připravit vhodné podmínky pro bydlení a oživení města po odeznění důlních vlivů.

Samospráva obce Orlová:

- Starosta
- Místostarosta: 2
- Zastupitelstvo: 20 členů
- Rada města: 9 členů
- Výbory: 5
- Komise: 11

Sport v Orlové:

Obec zajišťuje agendu finančních příspěvků a dotací z rozpočtu města v oblasti školství, kultury, sportu, prevence kriminality a zájmových činností prostřednictvím odbor školství, kultury a sportu, jehož náplní je zabezpečovat a vytvářet podmínky pro rozvoj všech forem kultury a sportu ve městě. Spolupracuje při organizaci celoměstských kulturních, sportovních a společenských akcí. Organizuje, sleduje a koordinuje sport a tělovýchovu ve městě, spolupracuje s tělovýchovnými jednotami, kluby a spolky a je nápomocen při využívání volného času dětí. Provádí kontrolní činnost na sportovních akcích. Zajišťuje podklady pro odměňování nejlepších sportovců a sportovních klubů. Vede přehled fungujících sportovních klubů, spolků a zájmových sdružení. Ale také vede agendu všech příspěvků z rozpočtu města v oblasti sportu, včetně aktualizace Metodiky pro poskytování příspěvků a zpracovává podklady pro financování a kontrolu účelového využití příspěvků.

V obci aktivně funguje sportovní komise, která je iniciativním a poradním orgánem pro odbor školství, kultury a sportu.

Obyvatelé Orlové mohou využívat širokou škálu sportovišť a sportovních zařízení ve městě, jako jsou např. krytý bazén, letní koupaliště, tenisové kurty, zimní stadion, fotbalové hřiště, dětská hřiště, apod.

Financování sportu v Orlové:

V Orlové funguje již zaběhlý systém rozdělování neinvestičních dotací z rozpočtu města na podporu sportu. Systém financování je rozdělen na oblast prioritních sportů a akcí a oblast variabilního fondu sportu. V oblasti prioritních sportů a akcí se rozdělují finanční prostředky pro prioritní sporty, klouzavé prioritní sporty a prioritní akce. Pro obec jsou prioritní sporty a akce ty, které vykazují největší atraktivitu pro obec nebo ty, které uspokojují největší počet obyvatel. V oblasti variabilního fondu se rozdělují finanční prostředky pro ostatní sportovní kluby a také příspěvky na sportovní haly.

Na období let 2009 – 2012 byly v Orlové uzavřeny smlouvy s pěti prioritními sporty (lední hokej, fotbal, tenis, badminton a šachy). Před vypršením těchto smluv vznikl nový návrh pracovní skupiny pro sport pro větší udržitelnost sportovní činnosti méně populárních či viditelných sportů. Návrh spočíval v úspoře finančních prostředků z prioritní oblasti a jejím převedením do oblasti variabilního fondu. Tento záměr byl především opřen o fakt velkého nepoměru výše dotací na aktivního sportovce z prioritní oblasti a z oblasti ostatních sportů. Právě proto přišla pracovní skupina s návrhem ponechat v prioritní oblasti pouze dva sporty (lední hokej a fotbal) a tři prioritní akce, které vykazují největší atraktivitu pro obec (cyklistický závod žen Gracia Orlová, mezinárodní mistrovství juniorů ČR v badmintonu a mezinárodní šachový turnaj Open Orlová). Návrh byl schválen na období 2013 – 2015.

Rozdělování dotací z variabilního fondu se řídí platnou vyhláškou (metodika). Přidělování dotací na prioritní sporty řeší zastupitelstvo města individuálně.

3.3.2 Obec Rychvald

Rychvald je obec ležící na území Slezska a sousedí s městy Ostrava, Bohumín, Orlová, Petřvald a Dolní Lutyně. Obec Rychvald spadá do správního obvodu města Bohumín. Rozloha obce Rychvald je 1 704 ha.

Jelikož u obce Rychvald nelze s přesností určit datum vzniku, uvádí se rok 1305. Tímto rokem je datován soupis desátek biskupství Vratislavskému. Od svého vzniku byla obec součástí Těšínského Slezska, kde docházelo ke střídání polského a českého vlivu. Po rozpadu Rakouska - Uherska se také tato obec stala dějištěm československo – polského sporu o Těšínsko. Po dvouletém sporu bylo těšínské Slezsko rozděleno a Rychvald zůstal na straně československé. V roce 1921 měl Rychvald 5786 obyvatel a po překročení hranice 7000 obyvatel v roce 1935 požádala obec o povýšení na městys, ještě téhož roku bylo žádosti vyhověno. V říjnu 1938 byl Rychvald okupován polskou armádou. Okupace měla za důsledek

uzavření všech českých škol, zrušení všech českých spolků, zrušení peněžního ústavu „Reiffeisenka“, výpověď všech učitelů i státních úředníků. V Rychvaldu to čítalo zhruba 1000 obyvatel. V září roku 1939 byla obec okupována německou armádou. V této době se mnozí z dříve vypovězených občanů do obce vrátili. Za německé okupace zde fungoval policejní registrace národnostního složení. Občané mohli uvádět také národnost slezskou, poté ovšem byli převáděni na listinu germánů, tzv. „Volkslist“ a jako Němci museli nastoupit do armády. Mnozí ve válce padli. Mnohé rodiny místních Židů byly zlikvidovány v koncentračních táborech. V obci vznikla odbojová skupina, která byla v říjnu 1944 odhalena a pozatýkaná Gestapem. Za odbojovou činnost bylo následně nacisty popraveno 17 občanů Rychvaldu. Osvobození se obec dočkala 1. května 1945. V letech 1963 – 1968 bylo v centru obce vystavěno sídliště. Obec byla na město povýšena roku 1985.

V současnosti se v obci nachází základní devítiletá škola se školní jídelnou, základní škola čtyřletá, tři mateřské školy, zdravotní středisko, dům s pečovatelskou službou, lékárna, kulturní dům, nákupní středisko a víceúčelové sportovní hřiště.

Samospráva obce Rychvald:

- Starosta
- Místostarosta
- Zastupitelstvo: 15 členů
- Rada města: 5 členů
- Komise: 4
- Výbory: 2

Sport v Rychvaldu:

Pracovníci odbor školství, kultury a sportu zabezpečují podmínky pro rozvoj všech forem sportu a kultury ve městě. Zpracovávají návrhy rozpočtu na úseku odboru včetně sledování jeho čerpání a účelnosti vynakládání prostředků. Také zajišťují organizačně i administrativně jednání kontrolního výboru a sportovní komise.

Sportovní komise města Rychvald vykonává pro příslušný odbor činnost poradního i iniciativního charakteru.

Mládež i dospělí mají široké možnosti sportovního vyžití. V obci jsou k dispozici dvě fotbalová hřiště, víceúčelové hřiště při základní škole a tenisové kurty. Pro mládež zde funguje mnoho zájmových oddílů, např. oddíl stolního tenisu, taekwonda, či taneční soubor.

Financování sportu v Rychvaldu:

Neinvestiční dotace v Rychvaldu jsou rozdělovány na základě žádosti jednotlivých organizací. Finanční příspěvky na činnost do 50 tisíc korun schvaluje Rada města. Příspěvky nad 50 tisíc korun již schvaluje zastupitelstvo. Obec Rychvald dlouhodobě poskytuje dotace na sportovní činnost nad 50 tisíc korun pro čtyři základní oddíly (TJ Slavoj, TJ Sokol, TJ Baník a šachový oddíl). Pro rozdělování dotací nebyla vydána vyhláška, ale každá žádost se posuzuje individuálně.

3.4 Vývoj počtu obyvatel ve vybraných obcích

Jelikož počet obyvatel obce do jisté míry ovlivňuje rozpočet obce, v této podkapitole se budeme zabývat vývojem počtu obyvatel ve městech Orlová a Rychvald ve sledovaném období. Město Orlová je oproti Rychvaldu podstatně větší město, které čítá přes 30 tisíc obyvatel. Naproti tomu Rychvald je město menší, má podstatně menší sídliště a větší zástavbu rodinných domů. V Rychvaldu žije zhruba 7 tisíc obyvatel. Vývoj počtu obyvatel v letech 2009 – 2013 nám pomůže přiblížit tabulka č. 3.1 a 3.2.

Tab. 3.1 Vývoj počtu obyvatel v obci Orlová

Rok	Počet obyvatel
2009	32 670
2010	32 328
2011	32 190
2012	31 591
2013	31 111

Zdroj: Ročenka města Orlové 2013. Dostupné z: http://www.mestoorlova.cz/soubory_clanek/27633_1.pdf. Vlastní zpracování

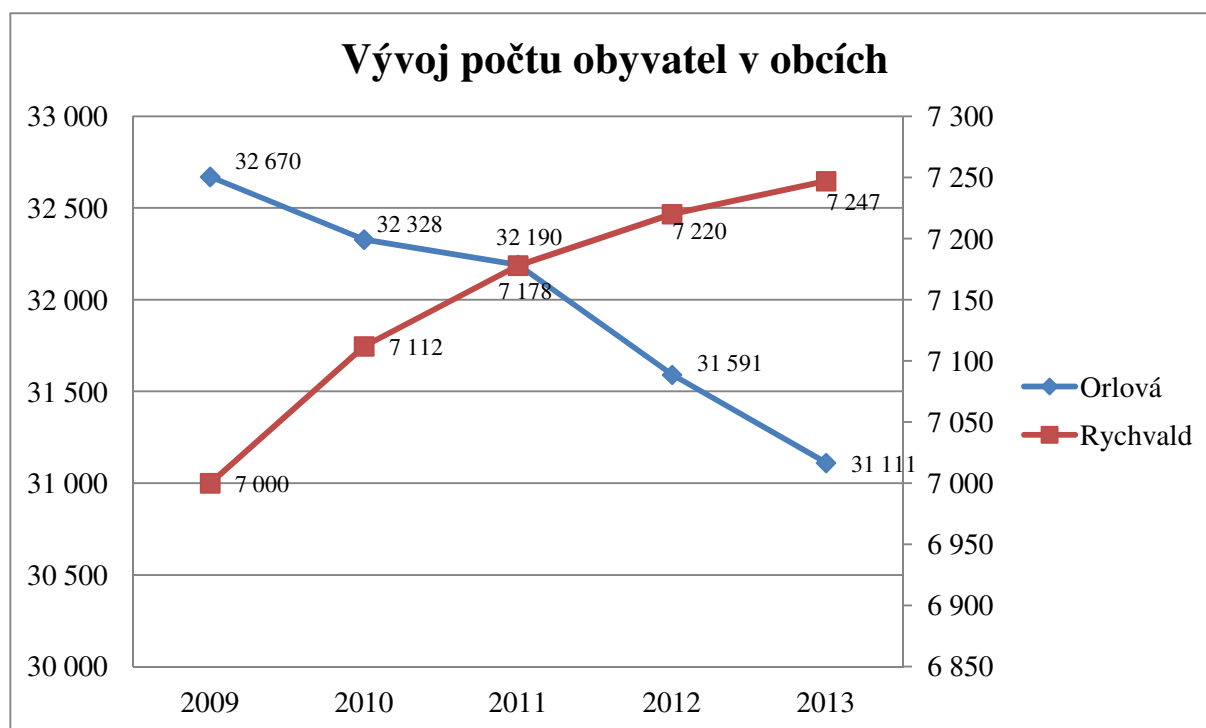
Tab. 3.2 Vývoj počtu obyvatel v obci Rychvald

Rok	Počet obyvatel
2009	7 000
2010	7 112
2011	7 178
2012	7 220
2013	7 247

Zdroj: Statistické údaje města Rychvald. Dostupné z: <http://rychvald.cz/mesto/profil-mesta#obyvatelstvo>. Vlastní zpracování

Vývoj počtu obyvatel obou obcí v grafickém znázornění můžeme porovnat z grafu č. 3.1.

Graf 3.1 Vývoj počtu obyvatel vybraných obcí

Zdroj: Oficiální webové stránky města Orlová a Rychvald. Vlastní zpracování

Z výše znázorněných tabulek a z grafů lze jednoznačně vysledovat, že ve vybraných obcích byl vývoj počtu obyvatel v letech 2009 – 2013 protichůdný. Zatímco v Orlové se od roku 2009 až do roku 2013 počet obyvatel mírně snižoval, v Rychvaldu ve stejném období počet obyvatel pozvolna narůstal. Pokles obyvatel Orlové může být zapříčiněn několika faktory. Jedním z faktorů může být uzavírání důlních těžebních šachet nebo také statisticky prokázaná migrace obyvatel do menších měst a vesnic. Nárůst obyvatel Rychvaldu v letech 2009 – 2013 můžeme přičítat již zmiňované migraci obyvatel z větších měst do menších. Rychvald má totiž příznivou polohu pro lidi pracující v okolních městech. Zejména pro lidi pracující v Ostravě, kde je velké množství pracovních příležitostí. Z Rychvaldu se do centra města Ostravy dopraví zhruba v čase 20 minut. I proto se v Rychvaldu hojně rozrostla výstavba rodinných domů.

3.5 Rozpočty vybraných obcí ve sledovaném období

V této podkapitole se budeme zabývat rozpočty měst Orlová a Rychvald v letech 2009 – 2013, jelikož výše rozpočtu ovlivňuje možnosti měst podporovat sport.

3.5.1 Rozpočty obce Orlová a Rychvald v letech 2009-2013

Vývoj rozpočtů obcí lze vyčíst z následujících tabulek č. 3.3 – 3.7, kde jsou znázorněny příjmy, výdaje a výsledek hospodaření (přebytek či schodek) v daném roce.

Tab 3.3 Rozpočet obce Orlová a Rychvald v roce 2009, v Kč

	Orlová	Rychvald
příjmy	590 893 620	88 297 740
výdaje	669 427 050	104 010 160
přebytek/schodek	-78 533 710	-15 712 370

Zdroj: Rozpočty obcí Orlová a Rychvald. Vlastní zpracování

Tab 3.4 Rozpočet obce Orlová a Rychvald v roce 2010, v Kč

	Orlová	Rychvald
příjmy	598 186 400	85 668 580
výdaje	594 436 250	61 048 560
přebytek/schodek	3 750 220	24 620 020

Zdroj: Rozpočty obcí Orlová a Rychvald. Vlastní zpracování

Tab 3.5 Rozpočet obce Orlová a Rychvald v roce 2011, v Kč

	Orlová	Rychvald
příjmy	585 525 280	84 548 000
výdaje	576 765 800	85 360 250
přebytek/schodek	8 759 480	-812 220

Zdroj: Rozpočty obcí Orlová a Rychvald. Vlastní zpracování

Tab 3.6 Rozpočet obce Orlová a Rychvald v roce 2012, v Kč

	Orlová	Rychvald
příjmy	485 259 750	82 242 210
výdaje	514 486 790	94 032 110
přebytek/schodek	-29 227 030	-11 789 860

Zdroj: Rozpočty obcí Orlová a Rychvald. Vlastní zpracování

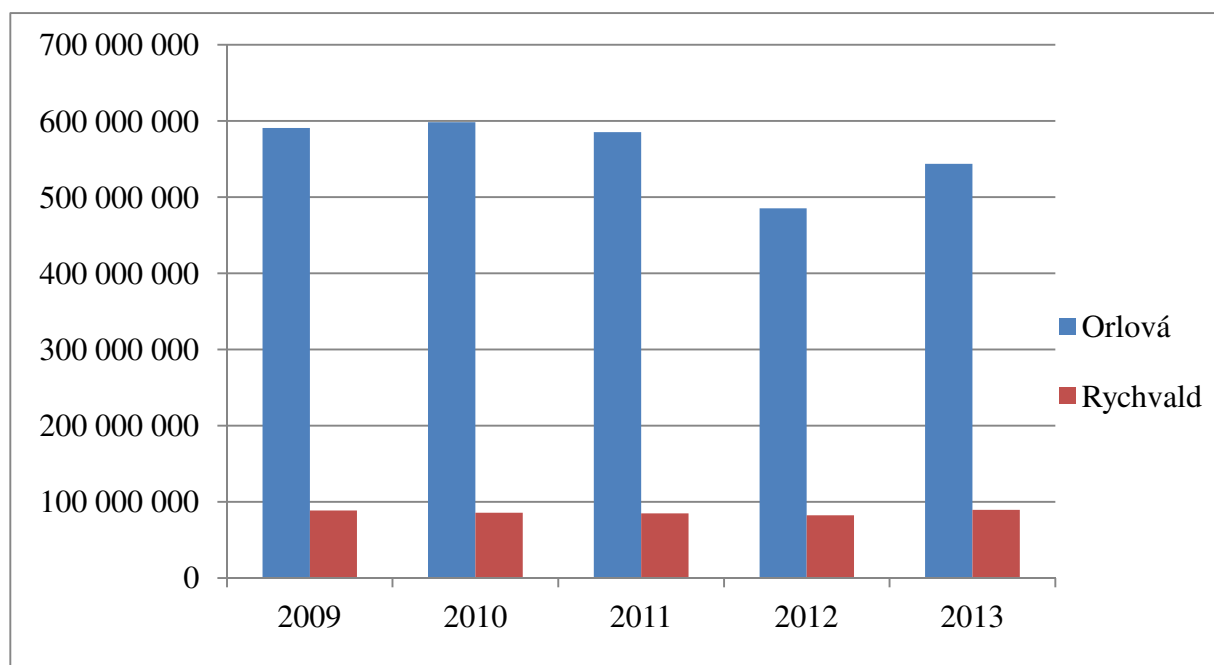
Tab 3.7 Rozpočet obce Orlová a Rychvald v roce 2013, v Kč

	Orlová	Rychvald
příjmy	543 500 537	89 480 322
výdaje	529 427 187	79 883 962
přebytek/schodek	14 073 355	9 596 361

Zdroj: Rozpočty obcí Orlová a Rychvald. Vlastní zpracování

Grafické znázornění vývoje příjmů v obcích znázorňuje následující graf č. 3.2.

Graf 3.2 Příjmy rozpočtů obcí Orlová a Rychvald v letech 2009-2013

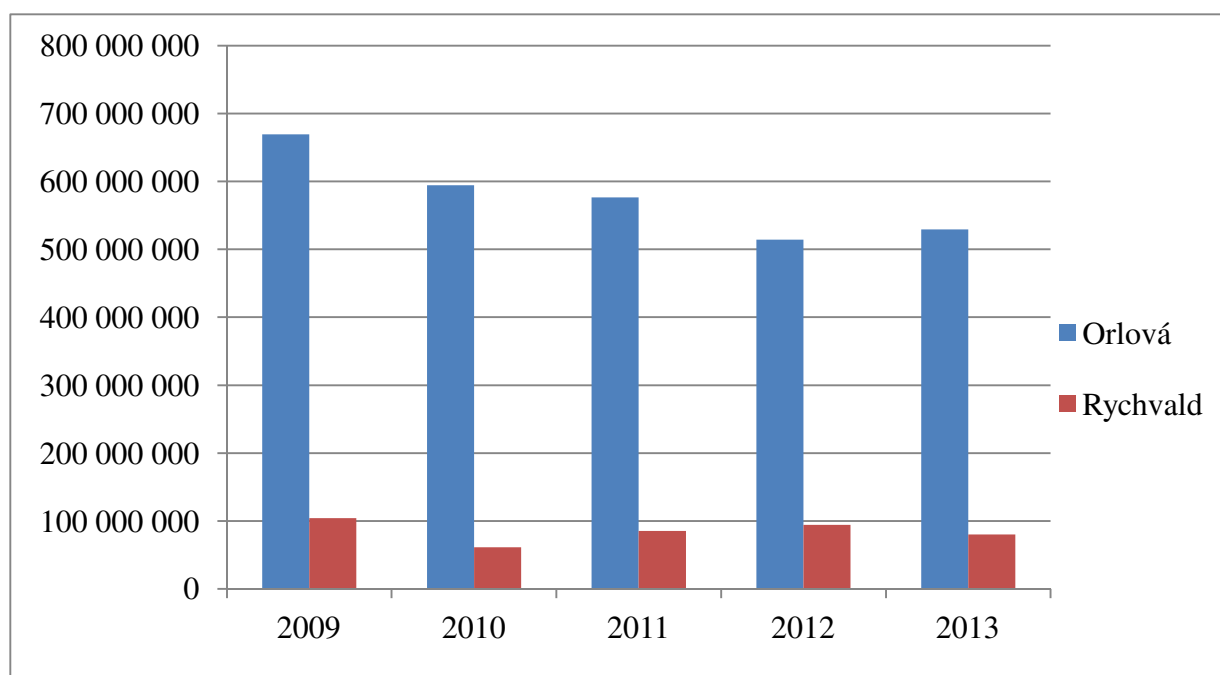

Zdroj: Rozpočty obcí Orlová a Rychvald. Vlastní zpracování

Z uvedených dat je patrné, že obec Orlová má díky své velikosti a počtu obyvatel zhruba 6x větší příjmy rozpočtů než malá obec Rychvald. Z čehož největší příjem měla obec Orlová v roce 2010 a nejmenší příjem měla v roce 2012. U obce Rychvald nejsou rozdíly příliš patrné, neboť se jejich příjmy pohybují v rozmezí 80 – 90 mil. Kč po celé sledované období. Největší příjem obce Rychvald byl v roce 2013, kdežto nejmenší příjem měla obec v roce předchozím 2012.

Celkové příjmy rozpočtu obce se rozdělují na daňové, nedaňové, kapitálové a dotace.

Graf 3.3 Výdaje rozpočtů obcí Orlová a Rychvald v letech 2009-2013

Zdroj: Rozpočty obcí Orlová a Rychvald. Vlastní zpracování

Z dat výdajů rozpočtů obcí je zřejmé, že nejvyšší výdaje byly v obci Orlová vynaloženy v roce 2009, nehledě na to, že v tomto roce neměla obec nejvyšší příjmy. Naopak nejnižší výdaje měla obec v roce 2012, jelikož v tomto roce měla i nejnižší příjmy. V obci Rychvald byly nejvyšší výdaje v roce 2009 a nejméně svých prostředků obec vydala v roce následujícím.

Z výše uvedených tabulek můžeme říci, že obce hospodařili v jednotlivých letech s různými výsledky (bilanci). V roce 2009 skončilo hospodaření obou obcí se schodkem. V roce 2010 hospodařili obce s kladným výsledkem. V roce 2011 obec Orlová uzavřela své hospodaření s výsledkem kladným, kdežto obec Rychvald s výsledkem záporným. V roce 2012 opět obě obce hospodařili se schodkem. V roce 2013 nastala stejná situace jako v roce 2011, kdy Orlová skončila své hospodaření s přebytkem finančních prostředků a Rychvald své hospodaření opět uzavřel se schodkem. Z uvedených dat vyplývá, že obec Orlová ve sledovaných pěti letech uzavřela roční hospodaření pouze dvakrát se schodkem, kdežto obec Rychvald hospodařila třikrát s výsledkem záporným.

4 ZHODNOCENÍ PODPORY SPORTU V OBCI

V následující kapitole bude zhodnoceno samotné financování sportu ve vybraných obcích a také výše neinvestičních dotací na provozní činnost jednotlivých sportovních organizací.

4.1 Znázornění podpory sportu v obci Orlová

Obec Orlová v letech 2009 až 2013 podporovala tzv. prioritní sporty ve formě neinvestičních dotací značnými finančními příspěvky. Tyto příspěvky byly poskytovány následujícím sportovním organizacím:

HC Orlová – lední hokej

Hokejový klub v Orlové byl založen v roce 1930, kdy místní sportovci hrávali na fotbalovém hřišti, které bylo ohrazeno mantinely a ledová plocha vytvořena vodním postřikem. Zimní stadion vznikl až v polovině 70. let. Stadion byl na počátku s otevřenou ledovou plochou a měl ochozy pro diváky. Na počátku 80. let proběhla výstavba nových tribun a roku 1986 byl stadion zastřešen. V roce 2001 byl vypracován návrh na celkovou rekonstrukci, který se ovšem nepodařilo realizovat. Stadion od té doby prošel jen malými nezbytnými úpravami a začíná chátrat. V hokejovém klubu dnes působí okolo 150 registrovaných hráčů od nejmenších žáčků v přípravce až po hráče staršího dorostu. Samostatnou kapitolu potom tvoří tým mužů, který hraje druholigovou soutěž.

FK Slavia ORLOVÁ

Fotbalový klub má v Orlové hluboké kořeny. Fotbal je jeden z nejpobulárnějších sportů na celém světě, proto i obec Orlová nezapomíná tuto hru podporovat svými dotacemi. Fotbalový klub vznikl v roce 1930 pod názvem SK Slavia Orlová. Fotbalový klub byl před rokem 1989 podporován finančními toky z šachty. Po roce 1989 tyto finanční toky vyschly a před definitivním krachem zachránilo orlovský fotbal Město Orlová. Dnes do klubu dochází velký počet žáků, dorostenců, ale i dospělých nadšenců tohoto sportu.

SK Slavia Orlová – šachy

Šachový oddíl existuje již více než šedesát let. Za tuto dlouho dobu se značně zapsal do kulturně - sportovního života občanů v Orlové. Největší rozmach zažívá v posledních deseti letech a v současnosti je jeden z nejlepších oddílů v kraji. Většinu členů tvoří děti a mládež, kteří dosahují velmi dobrých výsledků na úrovni národní, ale také úspěšně reprezentují své město v zahraničí.

TJ Orlová – badminton

Tělovýchovná jednota Orlová je dobrovolným sdružením občanů, která provozuje tělovýchovu, sport, turistiku, organizační, světovou a hospodářskou činnost. V tělovýchovné jednotě se dobrovolně sdružují oddíly, odbory a také zájmové skupiny. Tělovýchovná jednota Orlová byla založena roku 1929 pod názvem Sokol Horní Lutyně. Od roku 1961 do roku 1989 nesla TJ název Sokol Orlová 4. Po roce 1989 byl název změněn na nynější TJ Orlová – Lutyně. Oddíl badmintonu byl založen v roce 1972 a v současnosti zaznamenává obrovské sportovní úspěchy. Oddíl badmintonu má celkem 45 členů v kategorii žáci do 11. let až po kategorii dospělí.

Tenisový klub Slavia Orlová

Tento klub byl založen roku 1975 a v současnosti patří mezi nejúspěšnější sportovní kluby ve městě. Orlovský tenis se řadí mezi nejlepší v okrese i kraji. Tenisový klub provozuje individuální i skupinové tréninky, výuku tenisu, poradenství, kondiční i taktickou přípravu a celoroční spolupráci. I proto se těší velkému zájmu nadšených tenistů ve všech věkových kategoriích.

Celkové výdaje z rozpočtu obce Orlová na tělovýchovu a zájmovou činnost, ve sledovaném období ukazuje následující tabulka č 4.1.

Tab 4.1 Výdaje obce Orlová na tělovýchovu a zájmovou činnost v letech 2009 – 2013, v Kč

Rok	2009	2010	2011	2012	2013
Sportovní zařízení v majetku obce	49 931 460	24 924 650	18 956 130	19 429 220	18 401 881
Ostatní TV činnost - neinvestiční dotace	19 141 950	16 500 680	17 764 330	16 872 630	17 958 427
Využití volného času dětí a mládeže	4 659 610	4 869 400	7 656 920	10 028 270	5 735 891
Ostatní zájmová činnost a rekreace	4 506 460	4 545 840	4 570 630	4 560 150	4 521 336
Tělovýchova a zájmová činnost celkem	78 239 480	50 840 570	48 948 010	50 890 270	46 617 535

Zroj: Rozklikávací rozpočty obcí, Dostupné z <http://www.rozpocetobce.cz/seznam-obci/599069-orlova>, vlastní zpracování

Neinvestiční dotace do jednotlivých sportovních organizací ve sledovaném období znázorňuje tabulka č. 4.2.

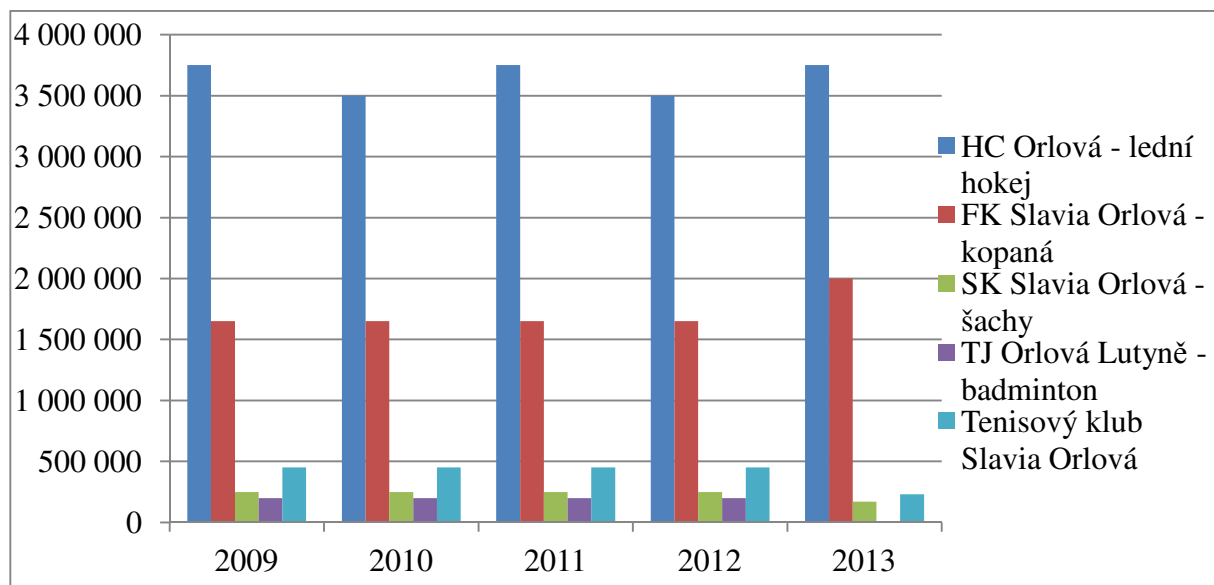
Tab 4.2 Neinvestiční dotace Orlovským sportovním organizacím v letech 2009 – 2013, v Kč

Rok	2009	2010	2011	2012	2013
HC Orlová - lední hokej	3 750 000	3 500 000	3 750 000	3 500 000	3 750 000
FK Slavia Orlová - kopaná	1 650 000	1 650 000	1 650 000	1 650 000	2 000 000
SK Slavia Orlová - šachy	250 000	250 000	250 000	250 000	170 000
TJ Orlová Lutyně - badminton	200 000	200 000	200 000	200 000	0
Tenisový klub Slavia Orlová	450 000	450 000	450 000	450 000	230 000

Zdroj: Interní informace obce Orlová, vlastní zpracování

Grafické znázornění míry podpory sportovním organizacím ukazuje graf č. 4.1.

Graf 4.1 Neinvestiční dotace Orlovským sportovním organizacím v letech 2009 – 2013

Zdroj: Interní informace obce Orlová, vlastní zpracování

4.2 Zhodnocení podpory sportu v obci Orlová

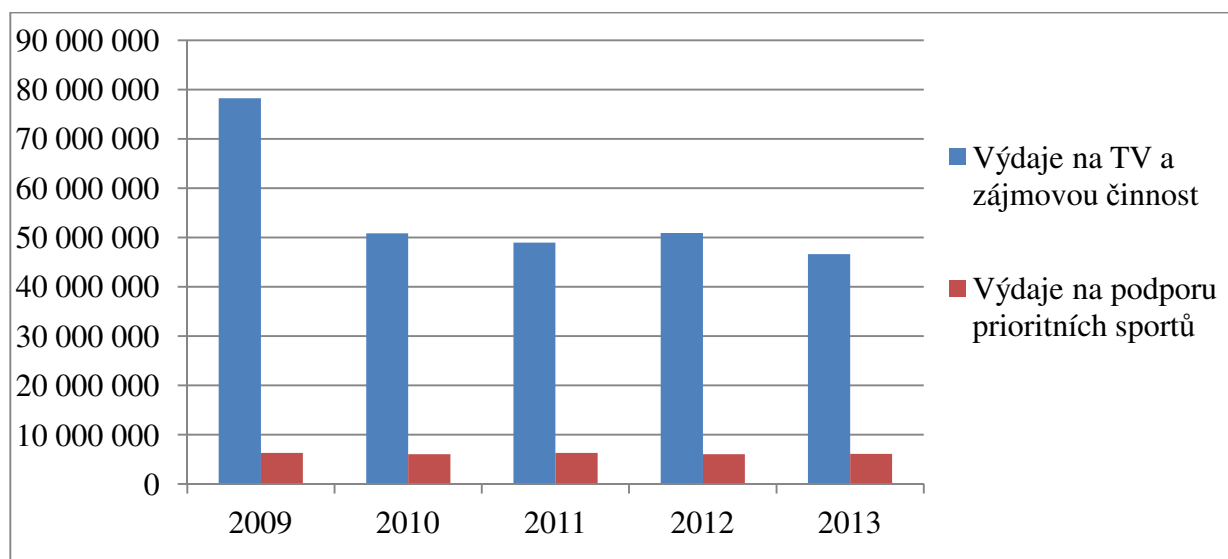
Z uvedených dat je patrné, že obec Orlová vynakládala nemalé finanční prostředky do oblasti sportu k uspokojení potřeb svých obyvatel. Prostředky vynakládané na investice a údržbu sportovních zařízení v majetku obce se pohybovaly v průměru okolo 26 mil Kč ročně. Největší suma investičních dotací byla vynaložena v roce 2009 ve výši bezmála 50 mil Kč.

Investiční dotace byly ve sledovaném období nejvyšší položkou vynaloženou do oblasti sportu z obecního rozpočtu. Druhou nejvyšší položkou byly neinvestiční dotace sportovním organizacím a jednotlivcům, které se ve sledovaném období pohybovaly v průměru okolo 17,5 mil Kč. Položka využití volného času dětí a mládeže se po celou dobu pohybovala v průměru okolo 6,5 mil Kč. Na ostatní zájmovou činnost a rekreaci obec vynakládala v průměru 4,5 mil Kč po celé sledované období. Celkové výdaje na tělovýchovu a zájmovou činnost se potom pohybují v průměru okolo 55 mil. Kč ročně.

Z tabulky č. 4.2 a grafu č. 4.1 je viditelné, že při podpoře tzv. prioritních sportů docházelo k velkým rozdílům. Zatímco orlovský hokej byl podporován v průměru částkou 3,6 mil Kč ročně. Fotbalový klub měl finanční příspěvky od města zhruba dvakrát menší než klub hokejový. Fotbalový klub byl dotován v průměru částkou 1,7 mil Kč. Tenisový klub byl podporován částkou 450 tisíc Kč až do roku 2012. V roce 2013, kdy byl tenis vyřazen z prioritních sportů, byla neinvestiční dotace na provozní činnost snížena na částku 230 tisíc Kč. Šachovému oddílu město přispívalo v letech 2009 až 2012 částkou 250 tisíc Kč. V roce 2013, kdy už šachy nebyly prioritním sportem, město přispělo částkou 170 tisíc Kč. Badmintonový oddíl dostával od města příspěvek ve výši 200 tisíc Kč v období let 2009 – 2012. I badminton byl v roce 2013 vyřazen z prioritních sportů a město již na provozní činnost tohoto oddílu nepřispělo žádnou finanční částkou.

V následujícím grafu č. 4.2 je znázorněna podpora sportu v podobě celkových výdajů na tělovýchovu a zájmovou činnost a výdajů do prioritních sportů města Orlová.

Graf 4.2 Výše podpory sportu v obci Orlová

Zdroj: Interní informace obce Orlová, vlastní zpracování

4.3 Znázornění podpory sportu v obci Rychvald

Obec Rychvald podporuje neinvestičními dotacemi místní sportovní organizace dlouhodobě. Finanční částky nejsou v takovém rozsahu jako v obci Orlová, ale i přesto je pro místní organizace takováto podpora obrovskou pomocí při provozování jejich činnosti. Obec podporovala ve sledovaném období následující sportovní kluby.

Tělovýchovná jednota Slavoj Rychvald

Tělovýchovná jednota Slavoj Rychvald byla založena již v roce 1932 a od té doby má v obci svou popularitu a tradici. Jejím prioritním sportem je fotbal, který se zde hraje od nejmenších přes mladší a starší žáky, dorost až po muže. Tělovýchovná jednota se zabývá i nohejbalem mužů a stolním tenisem.

Tělocvičná jednota Sokol

Tělocvičná jednota Sokol byla založena roku 1905 a v roce 1925 byla na již dříve koupeném pozemku postavena sokolovna a tenisový kurt. Úspěšná činnost jednoty byla v meziválečném období narušena okupací fašistickým Polskem a později i fašistickým Německem. V padesátých letech došlo díky komunistickému režimu k násilnému sjednocení tělovýchovy a tím k ukončení sokolského hnutí. Svůj název Sokol si ovšem přes silný nátlak ze strany komunistických ideologů zachovali. Po roce 1989 se opět Sokol v Rychvaldu zařadil do řad obce sokolské. Díky vzrůstajícímu zájmu o tenis byly začátkem devadesátých let vybudovány další čtyři tenisové kurty. V letech 1997 a 1998 proběhla největší investiční akce a ke stávající budově sokolovny byla přistavěna nová část. Vznikl tak komplex s velmi dobrým vybavením pro sportovní i mimosportovní činnost. V současné době jsou v tělocvičné jednotě Sokol organizovaní členové v oddílech tenisu, stolního tenisu, sportovní tanec, taekwondo a v odboru sokolské všestrannosti. Na tomto sportovišti se v současnosti nachází pět tenisových kurtů, hřiště pro malou kopanou a herna stolního tenisu.

TJ Baník Rychvald

TJ Baník Rychvald byl založen již v roce 1951. Na počátku se tato organizace přihlásila do soutěží v lyžování a stolním tenise. Později se k těmto oddílům přidal oddíl tenisu, boxu, cyklistiky a šachový oddíl. Na náměty členů se začala prosazovat kopaná. Kopaná byla prosazena a nejprve neměl oddíl kopané ani vlastní hřiště. Hrál se na vypůjčeném hřišti, které sloužilo učňům hornického dorostu. Oddílu kopané se začalo dařit a razil si cestu vpřed. Ostatní oddíly zůstaly v pozadí a nakonec byla jejich činnost ukončena. V roce 1957 byl zakoupen pozemek a mezi lety 1957 až 1965 probíhala výstavba hřiště, kabin, tělocvičny

s kotelnou, kuchyní, bytovou jednotkou, nářadovny a garáže. V současnosti má organizace 127 aktivních členů, mezi kterými nechybí malí žáčci, dorost ani muži.

Šachový oddíl OS Rychvald

Samostatný šachový oddíl v Rychvaldu vznikl koncem roku 1945. Nadšenci se pravidelně scházeli ve své klubovně v kulturním domě. V roce 1952 byl šachový oddíl připojen k TJ Baník Rychvald. Až v roce 1994 odešli šachisté z šachového oddílu TJ Baník Rychvald do nově vzniklého občanského sdružení Rychvaldský šachový oddíl. Po celou dobu své existence se tento šachový oddíl pohybuje na špičce družstev v karvinském okrese. V současnosti má šachový oddíl tři družstva.

Celkové výdaje z rozpočtu obce Rychvald na tělovýchovu a zájmovou činnost, ve sledovaném období ukazuje následující tabulka č. 4.3.

Tab 4.3 Výdaje obce Rychvald na tělovýchovu a zájmovou činnost v letech 2009 - 2013, v Kč

Rok	2009	2010	2011	2012	2013
Sportovní zařízení v majetku obce	39 330	23 430	65 080	11 300	556 075
Ostatní TV činnost - neinvestiční dotace	720 000	550 000	550 000	715 000	700 000
Využití volného času dětí a mládeže	342 080	319 030	412 990	1 692 390	377 145
Výdaje na TV a zájmovou činnost celkem	1 101 410	892 460	1 028 070	2 418 690	1 633 220

Zroj: Rozklikávací rozpočty obcí, Dostupné z <http://www.rozpocetobce.cz/seznam-obci/599107-rychvald>, vlastní zpracování

Neinvestiční dotace do jednotlivých sportovních klubů ve sledovaném období znázorňuje tabulka č. 4.4.

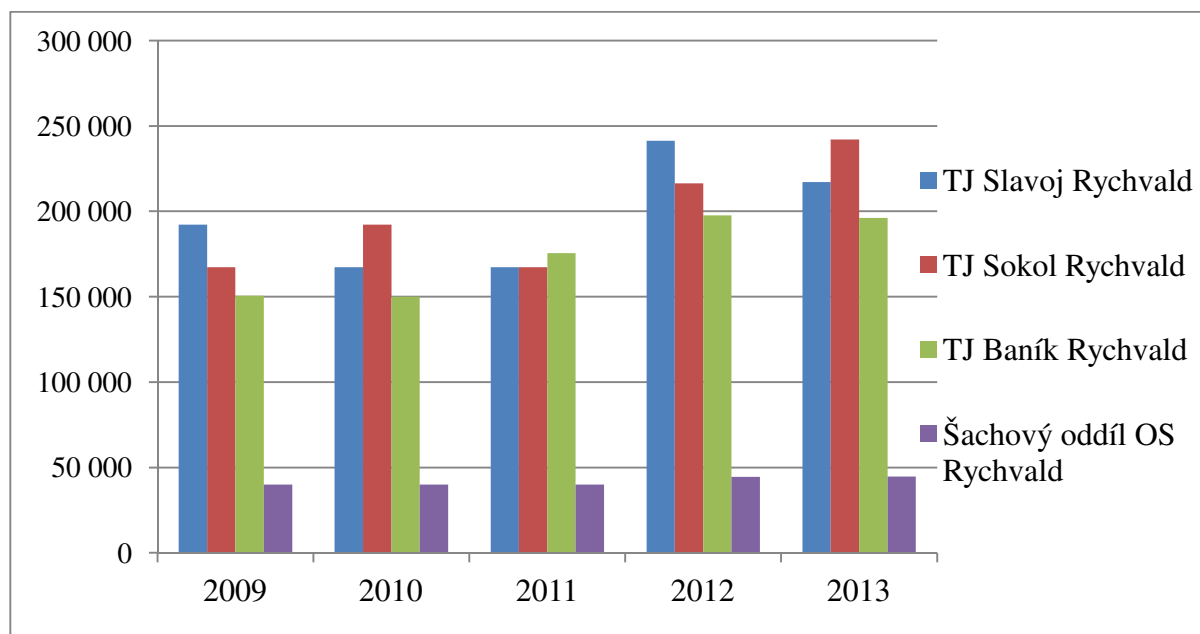
Tab 4.4 Neinvestiční dotace Rychvaldským sportovním klubům v letech 2009 – 2013, v Kč

Rok	2009	2010	2011	2012	2013
TJ Slavoj Rychvald	192 300	167 300	167 300	241 400	217 100
TJ Sokol Rychvald	167 300	192 300	167 300	216 400	242 100
TJ Baník Rychvald	150 500	150 000	175 500	197 700	196 100
Šachový oddíl OS Rychvald	39 900	39 900	39 900	44 500	44 700

Zdroj: Interní informace obce Rychvald, vlastní zpracování

Grafické znázornění míry podpory sportu sportovním klubům ukazuje graf č. 4.3.

Graf 4.3 Neinvestiční dotace Rychvaldským sportovním organizacím v letech 2009 – 2013

Zdroj: Interní informace obce Rychvald, vlastní zpracování

4.4 Zhodnocení podpory sportu v obci Rychvald

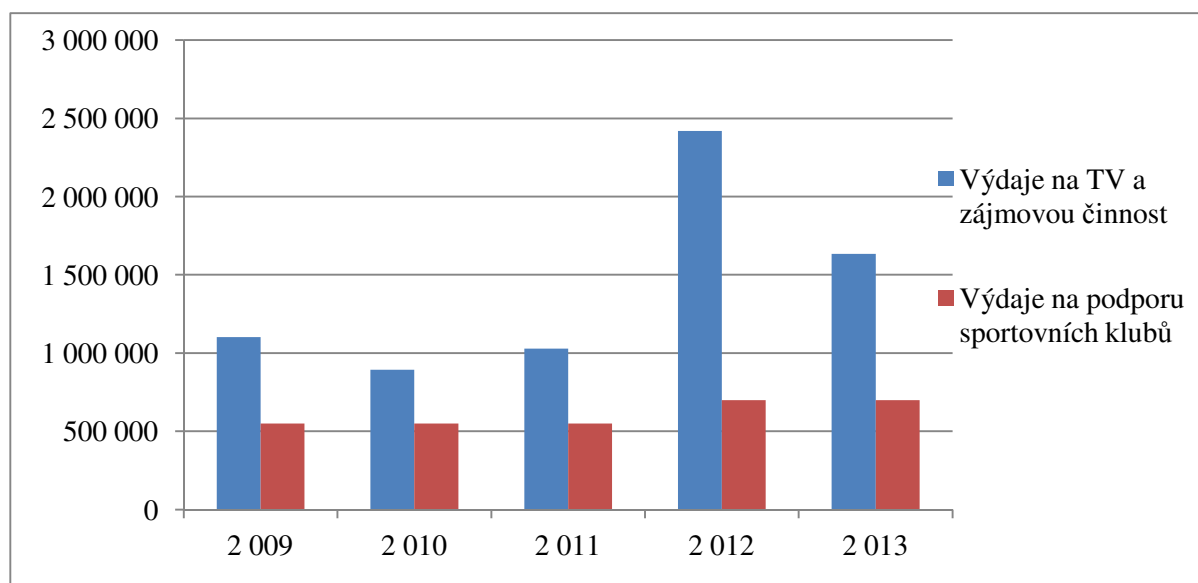
Z uvedených dat je patrné, že obec Rychvald se snaží podporovat sport dle výše svého rozpočtu. Prostředky vynakládané na investice a údržbu sportovních zařízení v majetku obce se pohybovaly v průměru okolo 139 tisíc Kč. Největší suma investičních dotací byla vynaložena v roce 2013, což převyšovalo průměr až o čtyřnásobek. V oblasti neinvestičních

dotací se suma výdajů pohybovala v průměru okolo 647 tisíc Kč. Do využití volného času dětí a mládeže obec Rychvald vynaložila v průměru přibližně 628 tisíc Kč, přičemž nejvyšší výdaje z rozpočtu města se vynaložily v roce 2012 a to více než 1,5 mil Kč. V ostatních letech se výdaje do využití volného času dětí a mládeže pohybovaly jen okolo 300 – 400 tisíc Kč. Celkové výdaje na tělovýchovu a zájmovou činnost obce se ve sledovaném období pohybovaly okolo 1,4 mil Kč ročně.

Z tabulky č 4.4 a grafu č 4.3 nejsou patrné velké difference v neinvestičních dotacích sportovním klubům. Výjimkou je pouze šachový oddíl, který byl v průměru podporován sumou bezmála 42 tisíc Kč. TJ Slavoj a TJ Sokol byly po celou dobu podporovány zhruba stejně, a to částkou v průměru 197 tisíc Kč ročně. O malinko méně dotací bylo poskytnuto TJ Baník Rychvald, který si v průměru přišel na 173 tisíc Kč ročně.

V následujícím grafu č. 4.4 je znázorněna podpora sportu v podobě celkových výdajů do oblasti tělovýchovy a zájmové činnosti a také podpora v podobě neinvestičních dotací sportovním organizacím.

Graf 4.4 Výše podpory sportu v obci Rychvald

Zdroj: Interní informace obce Rychvald, vlastní zpracování

4.5 Porovnání podpory sportu v obcích Orlová a Rychvald

V následující tabulce č. 4.5 budou celkové výdaje na tělovýchovu a zájmovou činnost porovnány mezi vybranými obcemi formou přepočtení výše podpory na jednoho obyvatele.

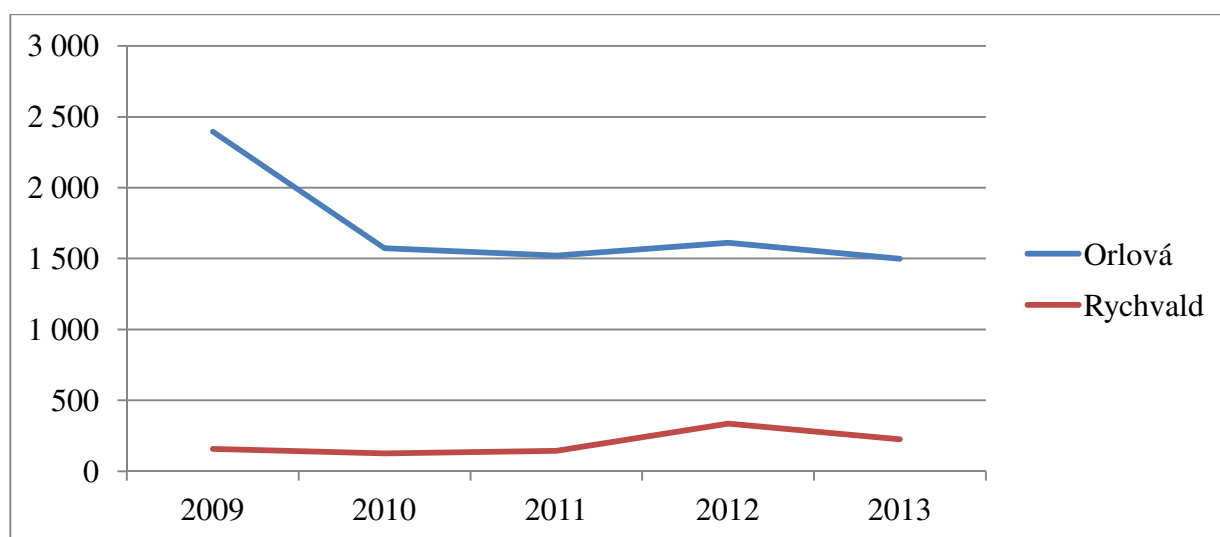
Tab 4.5 Výše výdajů na TV a zájmovou činnost na obyvatele, v Kč

rok	Orlová	Rychvald
2009	2 395	157
2010	1 573	126
2011	1 521	143
2012	1 611	335
2013	1 498	225

Zdroj: Interní informace obcí, vlastní zpracování

Grafické porovnání podpory sportu ve formě výdajů na tělovýchovu a zájmovou činnost, přepočteno na jednoho obyvatele je znázorněno v grafu č. 4.5

Graf 4.5 Porovnání podpory sportu formou výdajů na TV a zájmovou činnost obou obcí, v Kč na jednoho obyvatele

Zdroj: Interní informace obcí, vlastní zpracování

Z výše uvedené tabulky a grafu je patrné, že obec Orlová měla výdaje v oblasti tělovýchovy a zájmové činnosti v průměru devětkrát vyšší než obec Rychvald. Nejvíce výdajů v této oblasti bylo obcí Orlová vynaloženo v roce 2009 a naopak nejméně výdajů v této oblasti bylo vynaloženo v roce 2013. Ve sledovaném období bylo průměrně vynaloženo 1720 Kč na jednoho obyvatele obce Orlová za rok. Rychvald měl výdaje na TV a zájmovou činnost největší v roce 2012, i přesto že v roce 2012 měla tato obec nejnižší příjem rozpočtu za celé sledované období. Nejmenší výdaje v této oblasti měla obec Rychvald v roce 2010. Ve sledovaném období bylo průměrně vynaloženo 198 Kč na jednoho obyvatele obce Rychvald za rok.

5 ZÁVĚR

Sportovnímu prostředí se v poslední době věnuje stále více pozornosti. Neustále se zlepšuje podporování sportu obcemi, hlavně mládeže, ale i seniorů. Na sídlištích a vedle domů pro seniory můžeme čím dál častěji spatřovat nová dětská hřiště či venkovní fitparky určené seniorům. Obecně se oblast sportu značně rozvíjí, probíhají rekonstrukce zchátralých sportovišť a také se hojně staví sportoviště nová. Obce si uvědomují svou povinnost podporovat sport, kterou jim ukládá legislativa. Ovšem financování sportu jednotlivými obcemi se může v některých případech výrazně lišit.

Záměrem této bakalářské práce bylo poukázat na sportovní prostředí a jeho podporu z rozpočtu obcí Orlová a Rychvald. I proto, že dotace sportovním organizacím z rozpočtů obcí jsou ve většině případů pro takové organizace existenční záležitostí díky finanční náročnosti daného sportu.

V teoretické části této práce byly vysvětleny základní definice a pojmy v dané oblasti, pomocí rešerše odborné literatury. Popsána byla také legislativa týkající se sportu a nakonec bylo vysvětleno financování sportu jak z veřejných zdrojů, tak i ze zdrojů soukromých. V praktické části byla provedena analýza podpory sportu ve vybraných obcích. Tato část práce byla zaměřena na charakteristiku obce a rozpočet obce. Poukázáno bylo také na vývoj počtu obyvatel jednotlivých obcí, jelikož do jisté míry ovlivňuje rozpočet obce. Popsána byla základní charakteristika vybraných obcí a jejich sportovní prostředí včetně jeho financování, dále jsou znázorněny příjmy i výdaje obcí Orlová a Rychvald ve sledovaném období. Výše rozpočtu obce totiž ovlivňuje možnosti podporovat sport. Při zhodnocení bylo využito sběru dat a interních informací jednotlivých obcí. I díky těmto informacím mohla být míra podpory sportu v jednotlivých obcích popsána, zhodnocena a na závěr práce porovnána mezi oběma obcemi.

V úvodu bakalářské práce byly stanoveny určité cíle této práce. Cílem bylo zhodnotit a porovnat rozsah a vývoj finanční podpory do místních sportovních organizací z rozpočtů obcí Orlová a Rychvald, v letech 2009 – 2013. Z výsledku vyplývá, že obec Orlová je sportu nakloněna daleko více než obec Rychvald, jelikož výše podpory v Orlové na jednoho obyvatele byla ve sledovaném období v průměru 1 720 Kč za rok, kdežto obec Rychvald měla výdaje v oblasti sportu na jednoho obyvatele v průměru 198 Kč za rok. Při zhodnocení bylo zjištěno, že v obci Orlová jsou za sledované období velké difference mezi finanční podporou

jednotlivým organizacím. Jednoznačně nejvyšší podporu po celé sledované období bylo poskytnuto klubu ledního hokeje, a to dvojnásobně až trojnásobně více než ostatním organizacím. V Rychvaldu takovéto difference nejsou patrné a výše podpory je podobná ve všech organizacích, kromě šachového oddílu. Dále bylo při zhodnocení zjištěno, že obec Orlová poskytuje ze svého rozpočtu ročně zhruba 9.5% na tělovýchovu a zájmovou činnost. Obec Rychvald poskytuje na tělovýchovu a zájmovou činnost ze svého rozpočtu okolo 1.5% ročně. Do možnosti poskytování finanční podpory obcemi vstupuje spousta faktorů, které tuto možnost ovlivňují. Některé obce si zatím buď neuvědomují důležitost sportu, nebo se sport nestal jejich prioritou.

Dle mého názoru se obec Orlová, vzhledem k výši svých rozpočtů, snaží podporovat sport celkem uspokojivě. Obci Rychvald bych doporučila hledat východiska, jak by mohla být podpora sportu lepší, jelikož jejich výdaje na jednoho obyvatele jsou osmkrát nižší než v sousední Orlové. Osobně si myslím, že i některé sportoviště v Rychvaldě jsou zastaralé a dosti zchátralé. Jedno s řešení by mohl být odborně vypracovaný projekt na rekonstrukci místních sportovišť, na základě kterého by obec mohla žádat o čerpání dotací z EU. Ale ani oprava sportovišť nepomůže organizacím překonat finanční deficit na provoz.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

Odborná literatura

DUŠAN HALÁSEK, David Lenert. *Ekonomika veřejného sektoru: (vybrané kapitoly)*. 1. vyd. Ostrava: VŠB - Technická univerzita Ostrava, 2008. ISBN 978-802-4818-542.

DURDOVÁ, Irena. *Sociální, ekonomické a etické aspekty současného sportovního prostředí*. 1. vyd. Ostrava: Vysoká škola báňská - Technická univerzita Ostrava, 2011, 127 s. ISBN 978-802-4824-390.

HOBZA, Vladimír, REKTORÍK, Jaroslav a kolektiv. *Základy ekonomie sportu*, Praha: Ekopress s.r.o., 2006. 191 s. ISBN 978-80-8692-90-40

PROVAZNÍKOVÁ, Romana a Olga SEDLÁČKOVÁ. *Financování měst, obcí a regionů: teorie a praxe*. 2., aktualiz. a rozš. vyd. Praha: Grada, 2009, 304 s. Finance (Grada). ISBN 978-80-247-2789-9.

NOVOTNÝ, Jiří. *Sport v ekonomice*. 1.vyd. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2011, 512 s. ISBN 978-80-7357-666-0.

Legislativní předpisy

Zákon č. 115/2001 Sb., ze dne 28. února 2001, o podpoře sportu ve znění zákona č. 219 ze dne 5. května 2005. Dostupný také z: <http://www.msmt.cz/sport/zakon-o-podpore-sportu>

Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích. Dostupné z <http://www.zakonycr.cz/seznamy/128-2000-sb-zakon-o-obcich-obecni-zrizeni.html>

Internetové zdroje

MŠMT. *Dokumenty MŠMT ČR*. [online]. [cit. 2015-02-14]. Dostupné z: <http://www.msmt.cz/sport/akce>

MŠMT. *Národní program rozvoje pro všechny* [online]. [cit. 2015-02-14]. Dostupné z: <http://www.msmt.cz/sport/narodni-program-rozvoje-sportu-pro-vsechny>

MŠMT. *Evropská charta sportu*. [online]. [cit. 2015-02-16]. Dostupné z <http://www.msmt.cz/sport/evropska-charta-sportu>

MŠMT. *Pokyny EU pro pohybovou aktivitu*. [online]. [cit. 2015-02-15]. Dostupné z: <http://www.msmt.cz/sport/pokyny-eu-pro-pohybovou-aktivitu>

Město Orlová. *Historie a současnost*. [online]. [cit. 2015-03-15]. Dostupné z: <http://www.mesto-orlova.cz/cz/mesto/historie-a-soucasnost/>

Město Orlová. *Ročenky města*. [online]. [cit. 2015-03-15]. Dostupné z: <http://www.mesto-orlova.cz/cz/mesto/rocenky-mesta/>

Město Rychvald. *O městě*. [online]. [cit. 2015-03-17]. Dostupné z: <http://rychvald.cz/mesto/o-meste>

Město Rychvald. *Profil města*. [online]. [cit. 2015-03-17]. Dostupné z: <http://rychvald.cz/mesto/profil-mesta>

HC Orlová. *Historie klubu*. [online]. [cit. 2015-03-25]. Dostupné z: <http://www.hcorlova.cz/zobraz.asp?t=historie>

FK Slavia Orlová. *Historie*. [online]. [cit. 2015-03-25]. Dostupné z: <http://www.fkslaviaorlovalutyne.cz/klub/historie/>

SK Slavia Orlová. *Šachy Orlová*. [online]. [cit. 2015-03-26]. Dostupné z: <http://sachyorlova.cz/>

Badminton TJ Orlová – Lutyně. *Náš klub*. [online]. [cit. 2015-03-26]. Dostupné z: http://www.badminton-orlova.cz/?page_id=17

TJ Slavoj Rychvald. *Založení klubu*. [online]. [cit. 2015-03-26]. Dostupné z: <http://www.slavojrychvald1932.cz/clanky/zalozeni-klubu/>

TJ Sokol Rychvald. *Historie Sokola Rychvald*. [online]. [cit. 2015-03-27]. Dostupné z: <http://sokol.rychvald.sweb.cz/index.html>

Šachový klub OS Rychvald. *Historie*. [online]. [cit. 2015-03-27]. Dostupné z: <http://sachy.rychvald.cz/historie-sachu-v-rychvalde>

Rozpočet obce Orlová. *Rozklikávací rozpočet obce Orlová*. [online]. [cit. 2015-03-26]. Dostupné z: <http://www.rozpocetobce.cz/seznam-obci/599069-orlova>

Rozpočet obce Rychvald. *Rozklikávací rozpočet obce Rychvald*. [online]. [cit. 2015-03-29].
Dostupné z: <http://www.rozpocetobce.cz/seznam-obci/599107-rychvald>

Ostatní zdroje

Kronika TJ Baník Rychvald

Zpracované údaje výdajů na prioritní sporty obce Orlová, v letech 2009 – 2013

Zpracované údaje dotací na TJ a šachový oddíl, obec Rychvald, za rok 2009 – 2013

SEZNAM ZKRATEK

ČR	Česká republika
EU	Evropská unie
ha	hektar
Kč	koruna česká
MŠMT	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy ČR
TJ	tělovýchovná jednota
TV	tělovýchova

PROHLÁŠENÍ O VYUŽITÍ VÝSLEDKŮ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Prohlášení o využití výsledků bakalářské práce

Prohlašuji, že

- že jsem byla seznámena s tím, že na mou bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. – autorský zákon, zejména § 35 – užití díla v rámci občanských a náboženských obřadů, v rámci školních představení a užití díla školního a § 60 – školní dílo;
- beru na vědomí, že Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava (dále jen VŠB – TUO) má právo nevýdělečně, ke své vnitřní potřebě, bakalářskou práci užít (§ 35 odst. 3);
- souhlasím s tím, že bakalářská práce bude v elektronické podobě archivována v Ústřední knihovně VŠB – TUO a jeden výtisk bude uložen u vedoucího bakalářské práce. Souhlasím s tím, že bibliografické údaje o bakalářské práci budou zveřejněny v informačním systému VŠB - TUO;
- bylo sjednáno, že VŠB – TUO, v případě zájmu z její strany, uzavře licenční smlouvu s oprávněním užít dílo v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- bylo sjednáno, že užít své dílo, bakalářskou práci, nebo poskytnout licenci k jejímu využití mohu jen se souhlasem VŠB – TUO, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly VŠB – TUO na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše).

V Ostravě dne.....15.2015.....

.....
Jitka Pawlasová

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha č. 1 - Znak obce Orlová a fotodokumentace zimního stadionu v Orlové

Příloha č. 2 - Znak obce Rychvald a fotodokumentace TJ Slavoj Rychald, TJ Sokol Rychvald

Příloha 1: Znak města Orlová a fotodokumentace zimního stadionu Orlová

Znak města Orlová

Zdroj: Město Orlová. Dostupné z: <http://www.mesto-orlova.cz/>

Budova zimního stadionu v Orlové

Zdroj: HC Orlová. Dostupné z: <http://www.hcorlova.cz/zobraz.asp?t=stadion>

Ledová plocha zimního stadionu v Orlové

Zdroj: HC Orlová. Dostupné z: <http://www.hcorlova.cz/zobraz.asp?t=stadion>

Příloha 2: Znak města Rychvald a fotodokumentace TJ Baník Rychvald a TJ Sokol Rychvald

Znak města Rychvald

**Město
Rychvald**

Zdroj: Město Rychvald. Dostupné z: <http://rychvald.cz/>

Fotbalové hřiště TJ Slavoj Rychvald

Zdroj: Slavoj Rychvald. Dostupné z: <http://www.slavojrychvald1932.cz/fotoalbum/areal-hriste/nas-areal/p1000137.jpg.html>

Administrativní budova TJ Sokol Rychvald

Zdroj: TJ Sokol Rychvald. Dostupné z: <http://sokol.rychvald.sweb.cz/>